

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๘๗/๒๕๕๘

วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แบลกออก สกรีน โปรดักส์ จำกัด กับพวก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๕๓/๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินเป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท แบลกออก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ในความผิดฐานผิดสัญญากู้เงิน ขายลดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน เป็นคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๕๓/๒๕๕๕ โดยกล่าวอ้างว่า จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้ยืมเงิน และทำสัญญาขายลดเช็ค โดยออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้กับบริษัทเงินทุน คาเซย์ทรัสต์ จำกัด และเพื่อเป็นประกันหนี้ดังกล่าว จำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๔ ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้กับบริษัทฯ และจำเลยที่ ๒

ถึงจำเลยที่ ๔ ยังเป็นผู้ค้ำประกันและร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ต่อบริษัทฯ นับแต่วันทำสัญญา จำเลยที่ ๑ ได้ชำระดอกเบี้ยและเงินต้นบางส่วน เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ จำเลยที่ ๑ ก็ได้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งให้บริษัทเงินทุน คาเชย์ทรัสต์ จำกัด ระวังการดำเนินกิจการ และให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัทฯ ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชี และเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเชย์ทรัสต์ จำกัด มาเป็นของโจทก์โดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัทฯ ที่มีต่อจำเลยทั้งสี่ โดยถือว่าจำเลยทั้งสี่รู้ถึงการโอน โดยไม่ต้องบอกกล่าวตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ โจทก์ได้ติดต่อ ทวงถามให้จำเลยทั้งสี่ชำระหนี้แล้วหลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสี่เพิกเฉย โจทก์จึงต้องฟ้องจำเลยต่อศาล

จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้นจำเลยยังได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

จำเลยทั้งสี่ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี จำนวน ๒ คำร้อง คือ คำร้องที่หนึ่ง สรุปได้ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่รัฐ หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้าบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่นๆ ที่รัฐ หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นอยู่ด้วย จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ มีผลทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชนเสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความ

เท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น หนี้ค้ำยคุณภาพในคดีนี้และหนี้อื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคล ตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลควรจะได้รับอย่างเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย จะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

คำร้องที่สอง สรุปได้ว่า หนี้ในคดีนี้ก่อขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลังก่อหนี้ขึ้นแล้ว ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๔๐ กว่าบาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ และส่งผลกระทบต่อจำนวนซึ่งเป็นลูกหนี้กลายเป็นบุคคลสุจริตที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำนวนได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุจริตสิ้นสุดลง หรือจนกว่าค่าเงินบาทจะกลับมาอยู่ในอัตราแลกเปลี่ยนเดิมก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำนวนมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวโดยถือว่า หลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับการรับรองไว้อย่างชัดเจน การที่โจทก์ฟ้องจำนวนให้ชำระหนี้ในครั้งนี้จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และทำให้บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ และขอให้ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลจังหวัดราชบุรีพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงส่งคำร้องนี้มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการ พิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้ พิจารณาวินิจฉัย”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัท บริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ และเป็นกรณี ที่ศาลจังหวัดราชบุรีส่งมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ในประเด็นนี้ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗แล้วว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เนื่องจากมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เป็นการ เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล หรือฐานะ ทางเศรษฐกิจหรือสังคมแต่อย่างใด จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมุลหนี้ เจ้าหนี้อ่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้อันึ่งการชำระหนี้ด้วยวงเงินการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้”

มาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นเรื่องสิทธิของบุคคลที่ต้องการใช้สิทธิทางศาล เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลตามกฎหมายแพ่ง เพื่อให้ศาลเป็นผู้พิจารณาพิพากษาหรือชี้ขาดข้อพิพาท ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับนี้ บุคคลอาจก่อนิติสัมพันธ์ต่อกันโดยความสมัครใจ ก่อให้เกิดมูลหนี้ที่ต้องปฏิบัติต่อกัน มาตรา ๑๕๔ เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวด ๑ ว่าด้วยวัตถุประสงค์แห่งหนี้ ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิที่จะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ มาตรา ๒๐๔ เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวด ๒ ว่าด้วยผลแห่งหนี้ ส่วนที่ ๑ การไม่ชำระหนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับกำหนดเวลาชำระหนี้ และกรณีที่ต้องว่าลูกหนี้เป็นฝ่ายผิดนัด ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติ สำหรับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นกฎหมายสารบัญญัติ กฎหมายทั้งสามมาตราดังกล่าวเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีได้มีข้อความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ว่าด้วยอำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขและการใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลของพระมหากษัตริย์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ และบทกฎหมายดังกล่าวใช้บังคับกับบุคคลโดยเสมอภาคกันและบุคคลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ฯลฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญจนสุนทร นายสัน จันทรปาน นายมงคล สระภูรินทร์ นายมานิต วิทยาเต็ม นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโซ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ และมาตรา ๓๐

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา วินิจฉัยว่าคำร้องไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย จึงให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหาร
สินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔
และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายพันธ์ จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระฐาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภิย์ จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด กับพวก รวม ๔ ราย) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งสำเนาคำฟ้อง สำเนาคำให้การจำเลย สำเนาคำร้องของจำเลย และสำเนารายงานกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดราชบุรี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ดังนี้

๑. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขาดดอกเบี้ย ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์ เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสี่ไม่ชำระเงินให้โจทก์หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน รวมทั้งให้ยึดและหรืออายัดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งสี่ออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน

๒. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (โจทก์) เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินกิจการ

๔. จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้น จำเลยยังได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คำร้อง คือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๑ หนี้ด้อยคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการ ซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดก็อยู่ในบังคับของมาตรา ๓๐ ตลอดไป แต่หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ ทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น หนี้ด้อยคุณภาพในคดีนี้และคดีอื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ดังนั้นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

โดยมีเหตุผลท้ายคำร้องสรุปได้ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๐ วรรคแรก ให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินของรัฐ ไม่ว่าจะมีส่วนทรัพย์ คำประกันหนี้หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลหรือไม่ ไม่ว่าจะมีส่วนรวมกันในแต่ละ สถาบันการเงินเกินห้าล้านบาทหรือไม่ แต่พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ กลับให้ดุลยพินิจแก่ บสท. ว่า จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ของสถาบันการเงินเอกชนหรือไม่ อย่างไรก็ได้ หาก บสท. จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินเอกชน ก็คุ้มครอง เฉพาะที่มีหลักประกัน ที่เป็นนิติบุคคล และหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีเกินห้าล้านบาทเท่านั้น หนี้ที่ไม่มี หลักประกัน หนี้ที่เป็นของบุคคลธรรมดา และหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีต่ำกว่าห้าล้านบาท ไม่คุ้มครอง ทำให้ประชาชนที่เป็นลูกหนี้ของรัฐและสถาบันการเงินเอกชนได้รับสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม กรณีเป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐหรือเป็นลูกหนี้ของ สถาบันการเงินเอกชน กรณีเป็นลูกหนี้นิติบุคคลหรือเป็นบุคคลธรรมดา กรณีมีหรือไม่มีทรัพย์สิน ประกันหนี้ กรณีมีหนี้ถึงหรือไม่ถึงจำนวนห้าล้านบาท พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงไม่สามารถใช้บังคับได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

คำร้องที่สอง โต้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลัง ก่อหนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ ว่า วิกฤตเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงดังกล่าว ได้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป จึงไม่ต้องสืบพยานและ ไม่สามารถต่อรองให้เห็นเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีผลผูกพันศาลยุติธรรม คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และ

หน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลกระทบทำให้เจ้าหน้าที่ กือธนาคารและสถาบันการเงินต่าง ๆ
สุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ ต้องขอให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างประเทศเข้ามาเพิ่มทุน ผู้ถือหุ้นเดิม
(ธนาคาร) เหลือหุ้นเพียงร้อยละ ๖ ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวก็ตกเป็นของต่างชาติ และธนาคาร
ที่ สุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ก็ต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไป ๕ ธนาคาร บริษัทเงินทุนที่ สุดวิสัย
จะเพิ่มทุน ต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไปจำนวน ๕๖ บริษัท ส่งผลกระทบทำให้ทรัพย์สิน
มีราคาตกต่ำลงกว่ามูลค่าที่แท้จริงร้อยละ ๖๐ ถึง ๗๐ ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทซึ่งเปลี่ยนแปลงไป
จากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๔๐ กว่าบาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบ
ต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ กลายเป็นบุคคลสุดวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิ
ไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘
มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่า
วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้น หรือจนกว่าค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม
(จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว โดยถือว่า
หลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิด
สิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐
และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔
มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งกับ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดราชบุรี ในคราวออกนั่งพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ พิจารณ์เห็นว่า
เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญต้องด้วยบทบัญญัติ
มาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องที่เป็นความเห็นของจำเลยทั้งสี่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในสองประเด็น คือ

๑. พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ไว้พิจารณาวินิจฉัยทั้งสองประเด็นในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

ตามคำร้องมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัย ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่ต้องวินิจฉัยประเด็นนี้ซ้ำอีก

สำหรับประเด็นที่สองนั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นเหตุสุดวิสัยที่ทำให้จำเลยผัดผ่อนในการชำระหนี้ หรือไม่ ไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัย ส่วนบทบัญญัติในกฎหมายทั้งสองฉบับที่จำเลยผู้ร้องอ้างว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ไม่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญทั้งสองมาตราแต่อย่างใด เพราะมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลจะต้องใช้สิทธิทางศาล

บุคคลชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ และมาตรา ๑๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิที่จะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้...” และมาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อย่างไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัด เพราะเขาเตือนแล้ว” ซึ่งปรากฏว่ากรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่โจทก์ในคดีนี้ได้ใช้สิทธิทางศาลตามวิธีการและขั้นตอนที่มาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประกอบ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ โดยจำเลยมิได้เสียเปรียบหรือเสียสิทธิในการต่อสู้คดีตามที่กฎหมายบัญญัติไว้แต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาสาระของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ แล้ว จะเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และมาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ แต่อย่างใด เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบททั่วไปที่บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ซึ่งพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคมจะกระทำมิได้

บทบัญญัติทั้ง ๓ มาตรา ที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปที่นำคดีขึ้นสู่ศาลและมีนิติสัมพันธ์ต่อกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะนี้มีได้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือแก่บุคคลใดโดยเฉพาะ ทั้งมิได้เป็นบทบัญญัติที่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลหรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมแต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และมาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาล
รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินโจทก์ฟ้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี ให้บริษัท แบงกอก
สกปริน โปรดักซ์ จำกัด ที่ ๑ นายมานพ ทักษิณมณี ที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณมณี ที่ ๓ และ
นายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง ที่ ๔ จำเลย ร่วมกันชำระหนี้ตามมูลหนี้เงินกู้ สัญญาขาย ลดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน
ค้ำประกัน และจำนอง จำนวน ๕๔,๑๕๓,๑๕๒.๑๕ บาท พร้อมดอกเบี้ย ตามคดีแพ่งหมายเลขดำที่
๒๕๓/๒๕๔๕ โดยกล่าวในฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ได้มีคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจ
เครดิตฟองซิเออร์ ให้บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระงับการดำเนินกิจการและให้องค์การเพื่อการ
ปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ออกขายแล้ว
ดำเนินการชำระบัญชีของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบ
สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒
โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด มาเป็นของโจทก์โดยถูกต้อง
ตามกฎหมาย ดังนั้นจึงทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด
ที่มีต่อจำเลยทั้งสิ้น โจทก์ได้ติดต่อทวงถามไปยังจำเลยทั้งสิ้นให้ชำระหนี้หลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสิ้น
ก็เพิกเฉย โจทก์จึงได้มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือทวงถาม และแจ้งบังคับจำนองไปยังจำเลยทั้งสิ้น
เพื่อให้ชำระหนี้ จำเลย ทั้งสี่ยังคงเพิกเฉย

จำเลยทั้งสิ้นยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา
ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด
และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ
และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้นจำเลยยังโต้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัท
บริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จำเลยทั้งสิ้น
ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี จำนวน ๒ คำร้อง คือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนด ฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนด ฯ มาตรา ๓๑ หนี้ด้อยคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการ ซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดก็อยู่ในบังคับของมาตรา ๓๐ ตลอดไป แต่หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ มีผลทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น หนี้ด้อยคุณภาพในคดีนี้และคดีอื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกโดยยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมายและขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลังก่อนนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้

ศาลจังหวัดราชบุรีเห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป และสำนักงานศาลยุติธรรมได้ส่งคำร้องที่เป็นความเห็นของจำเลยทั้งสี่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า คำร้องดังกล่าวมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนี้

๑. พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ความละเอียดของคำฟ้อง คำให้การและคำร้องของจำเลยทั้งสี่ ปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยกลาง) แล้ว

สำหรับปัญหาข้อ ๑ ที่ว่า “พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่” ปัญหานี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ แล้วว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่ต้องวินิจฉัยประเด็นดังกล่าวซ้ำอีก

คงเหลือปัญหาข้อ ๒ ที่ว่า “ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่”

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“มาตรา ๕๕ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๕๔ ด้วยอำนาจแห่งมุลหนี้ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่ง การชำระหนี้ด้วยงดเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมิได้”

“มาตรา ๒๐๔ ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว”

พิเคราะห์แล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ บัญญัติถึงการที่บุคคล จะใช้สิทธิฟ้องร้องยังโรงศาล ผู้นั้นต้องเป็นผู้ถูกโต้แย้งสิทธิก่อน เช่นลูกหนี้ไม่ยอมชำระหนี้เมื่อมีหน้าที่ ต้องชำระ หรือเป็นกรณีที่ต้องใช้สิทธิทางศาลเช่นกรณีทนายขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย เป็นต้น ส่วนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ เป็นเรื่องของผู้อยู่ในฐานะเจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ผู้อยู่ในฐานะลูกหนี้กระทำการชำระหนี้ได้ การชำระหนี้ตามมาตรา ๑๕๔ อาจเป็นด้วยงดเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ได้ เช่นมีข้อตกลงกันว่าจะไม่ทำการค้าสินค้าประเภทใด

ในถนนใดเพื่อแข่งขันกัน เป็นต้น และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ เป็นกรณี
บัญญัติถึงการผิดนัดของลูกหนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบ
กว่าปกติ เช่นต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔
 เป็นต้น บทบัญญัติทั้งสามมาตราที่ยกเป็นประเด็นดังกล่าว ใช้บังคับแก่บุคคลผู้อยู่ในสถานะอย่างเดียวกัน
โดยเสมอกัน จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ระบุถึงอำนาจ
อธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา
คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หากมีส่วนเกี่ยวข้องกับประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และ
มาตรา ๒๐๔ แต่อย่างใด จึงไม่มีกรณีขัดหรือแย้งต่อกัน

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาма จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕
และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด กับพวก รวม ๔ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ข้ออ้างของทุกฝ่ายปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นตามคำร้องของผู้ร้องทั้งสี่ดังนี้คือ

๑. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

สำหรับประเด็นข้อ ๑ ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ทำให้มีผลผูกพันคดีของผู้ร้องทั้งสี่ด้วยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องผู้ร้องทั้งสี่ได้โดยชอบ แม้ว่าโจทก์จะมีเจ้าหนี้หรือคู่สัญญาเดิมของผู้ร้องทั้งสี่ก็ตาม

ส่วนประเด็นข้อ ๒ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักทั่วไปว่า กรณีเช่นไรจึงจะสามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลได้ ซึ่งได้แก่เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลตามกฎหมาย หรือเมื่อบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาลในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้ ส่วนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของเจ้าหนี้ในอันที่จะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว

และลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัด บทบัญญัติทั้งสามมาตราดังกล่าวมิได้มีข้อความตอนใดที่มีลักษณะเป็นการ
ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสี่ (ลูกหนี้) หรือทำให้ผู้ร้องทั้งสี่เสียเปรียบในเชิงคดีหรือจะต้องแพ้คดี
สถานเดียว แม้ว่าโจทก์จะมีอำนาจฟ้องผู้ร้องทั้งสี่ก็ตาม ผู้ร้องทั้งสี่ยังสามารถต่อสู้คดีปฏิเสธข้อเท็จจริง
ตามคำฟ้องหรือข้ออ้างของโจทก์ว่ามิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของบทบัญญัติทั้งสามมาตราดังกล่าวได้
ซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดในปัญหาเหล่านั้น ดังนั้นเมื่อโจทก์มีอำนาจฟ้อง
ผู้ร้องทั้งสี่ได้โดยชอบตามที่กล่าวในการวินิจฉัยประเด็นข้อ ๑ แล้ว คำโต้แย้งของผู้ร้องทั้งสี่ในประเด็น
ข้อ ๒ จึงถือได้ว่าไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย
พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ส่วนคำขอในประเด็นอื่นให้ยก

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๓/๒๕๔๘

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีสั่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด กับพวก รวม ๔ ราย) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

สรุปข้อเท็จจริง

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งสำเนาคำฟ้อง สำเนาคำให้การจำเลย สำเนาคำร้องของจำเลย และสำเนารายงานกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดราชบุรี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ดังนี้

บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขายลดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสี่ไม่ชำระเงินให้โจทก์หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน รวมทั้งให้ยึดและหรืออายัดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งสี่ ออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน

บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (โจทก์) เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำบริหาร

และจำหน่ายจ่ายโอนต่อไปและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าถือหุ้นและมีอำนาจในการจัดการ และบริษัท เบนกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด (จำเลยที่ ๑) เป็นลูกค้ำของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด

นายมานพ ทักษิณะมณี (จำเลยที่ ๒) นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี (จำเลยที่ ๓) และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง (จำเลยที่ ๔) ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อเป็นการประกันหนี้

ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ได้มีคำสั่งให้บริษัท เงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระวังการดำเนินกิจการ และให้ห้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัท ฯ ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชีของบริษัท ฯ ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และหลังจากนั้น โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัท ฯ มาเป็นของโจทก์โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัท ฯ ที่มีต่อจำเลยทั้งสี่ โดยถือว่าจำเลยทั้งสี่รู้ถึงการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากได้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้ติดต่อทวงถามไปยังจำเลยทั้งสี่หลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสี่เพิกเฉย โจทก์จึงได้มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือทวงถาม และแจ้งบังคับจำนองไปยังจำเลยทั้งสี่เพื่อให้ชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามแล้ว จำเลยทั้งสี่ก็มีได้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อศาลจังหวัดราชบุรี ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และคู่ต่อสู้ว่าเนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้นจำเลยยังได้แย้งว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

จำเลยทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คำร้อง คือ คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐ หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๑ หนี้ด้อยคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดก็อยู่ในบังคับของ มาตรา ๓๐ แต่หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานภาพเช่นเดียวกันถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ มีผลทำให้ ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็น บทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทาง กฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทยฯ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมายและขัดต่อสิทธิ ขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทยฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลัง ก่อนนี้แล้ว ได้มีเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาล เรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑

ศาลจังหวัดราชบุรี พิเคราะห์เห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องที่เป็นความเห็นของจำเลยทั้งสี่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า คำร้องดังกล่าวมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนี้

๖.๑ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๖.๒ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอกติของตนต่อศาลส่วนแพ่ง ที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่งการชำระหนี้ด้วยคเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้”

มาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว”

ประเด็นการวินิจฉัย

๑. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องวินิจฉัย

๑. ความเป็นมาก่อนตราพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ อัตราดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ในประเทศไทยสูงกว่าต่างประเทศมาก รวมทั้งมีโครงการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์จำนวนมาก สถาบันการเงินต่าง ๆ รวมทั้งผู้ประกอบการในประเทศไทยได้กู้เงินจากต่างประเทศเพื่อนำมาดำเนินการ เมื่อมีการประกาศลอยตัวค่าเงินบาท ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินไทยกับดอลลาร์สหรัฐแตกต่างกันมากมีผลกระทบทำให้เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และส่งผลให้สถาบันการเงินมีความ

อ่อนแอ สถาบันการเงินถูกระงับการดำเนินกิจการ จำนวน ๕๖ แห่ง โดยคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐจึงต้องเข้าทำการแก้ไข โดยการตราพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ จัดตั้งองค์กรของรัฐ เรียกว่า “องค์กรเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน” (ปรส.) เพื่อดำเนินการกับบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ถูกระงับกิจการตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังดังกล่าว และตราพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ จัดตั้ง “บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน” (บบส.) (ซึ่งเป็นโจทก์ในคดีนี้) เพื่อประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำมาบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป แต่ปรากฏว่าสถาบันการเงินยังมีหนี้ด้อยคุณภาพอยู่อีกเป็นจำนวนมาก รัฐจึงได้ตราพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อรับโอนสินทรัพย์ของสถาบันการเงินไปให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์ดำเนินการ เพื่อให้สถาบันการเงินเหล่านั้นประกอบกิจการเกี่ยวกับการรับฝากเงินและบริหารสินทรัพย์ที่อยู่ในสภาพดี ซึ่งปัจจุบันมีธนาคารที่โอนหนี้ด้อยคุณภาพไปให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์แล้ว คือ ธนาคารกรุงไทย โอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท ธนาคารนครหลวงไทย โอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี ธนาคารทหารไทย โอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์พญาไท ต่อมา รัฐบาลได้ตราพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ จัดตั้ง “บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย” (บสท.) มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินและบริหารสินทรัพย์ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔

๒. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

คำว่า “สินทรัพย์” หมายความว่า สิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงินที่มีต่อลูกหนี้ของตน ในมูลหนี้อันเกิดจากการให้สินเชื่อ การให้กู้ยืมเงิน หรือการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน และสิทธิเรียกร้องในลักษณะดังกล่าวที่บรรษัทบริหารสินทรัพย์รับโอนมาจากสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยบรรษัทบริหารสินทรัพย์

คำว่า “สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ” หมายความว่า สินทรัพย์ที่มีลักษณะเป็นสินทรัพย์ไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ หรือเป็นสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ตามประกาศของ ธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์

๓. หนังสือของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ที่ บสท.ฝกน. ๕๓๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งตอบข้อหารือเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ตามหนังสือ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ สร ๐๐๐๕.๔/๘๑๒ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๗

(๑) เหตุผลที่พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดให้ สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง โอนสินทรัพย์ที่จัดชั้นเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพให้แก่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) เนื่องจาก

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทั้งวิกฤตทางการเงินในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานของสถาบันการเงินและภาคธุรกิจต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ ทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงิน ไม่สามารถชำระสินเชื่อที่ตนมีกับสถาบันการเงินได้ และสินเชื่อเหล่านี้ได้กลายเป็นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่สถาบันการเงินเป็นจำนวนมาก สถาบันการเงินมีภาระต้องดำรงเงินกองทุนหรือ ดำรงเงินสดสำรองตามกฎหมายในจำนวนสูง และต้นทุนการดำเนินงานที่เพิ่มสูงขึ้นรวมทั้งระมัดระวัง ในการปล่อยสินเชื่อเป็นพิเศษส่งผลให้ภาคธุรกิจขาดสภาพคล่องและไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ตามปกติ ซึ่งเป็นปัญหาที่เรื้อรังและต้องรีบแก้ไข หากปล่อยเวลาให้เนิ่นช้าต่อไปฐานะของสถาบันการเงิน ที่เกี่ยวข้องจะเกิดปัญหาอย่างรุนแรงและกระทบต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจต่อไปได้ เป็นการสมควรที่จะเร่ง แก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการจัดตั้ง บสท. ขึ้น เพื่อให้เป็น หน่วยงานของรัฐที่จะทำหน้าที่แก้ไขปัญหาค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐและ เอกชนให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และเป็นไปในทางเดียวกัน ด้วยการรับโอนสินทรัพย์ที่จัดเป็นสินทรัพย์ ด้อยคุณภาพมาจากสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อนำมาบริหารจัดการตามวิธีการ ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ จะต้องพยายามให้ลูกหนี้รับโอนมาอยู่ในฐานะที่สามารถชำระหนี้ที่ค้างชำระได้ และให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการของตนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้สินเชื่อที่

ไม่ก่อให้เกิดรายได้หมดสิ้นลงหรือเหลือน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงินจนไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อันจะเป็นการสร้างเสถียรภาพให้แก่เศรษฐกิจและระบบสถาบันการเงินโดยรวม

(๒) สำหรับการโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้แก่ บสท. ที่ต้องกำหนดเงื่อนไข ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เนื่องจาก

บสท. ถูกจัดตั้งขึ้น เพื่อให้เป็นหน่วยงานของรัฐที่จะทำหน้าที่แก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพเฉพาะถึงช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงในครั้งที่ผ่านมา ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังและต้องรีบแก้ไขเนื่องจากในขณะที่ทำการร่างกฎหมายนั้น หากไม่จำกัดเงื่อนไข ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ อาจทำให้ระบบสถาบันการเงินเกิดปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพเทียม เนื่องจากลูกหนี้ที่ยังมีศักยภาพในการชำระหนี้ได้ อาจหยุดการชำระหนี้เพื่อให้หนี้ของตนกลายเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่สามารถโอนไปยัง บสท. ได้ อันจะยิ่งทำให้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพในระบบสถาบันการเงินมีปริมาณที่มากขึ้นกว่าเดิมไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง บสท. และสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่โอนไปยัง บสท. ไม่ใช่สินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่แท้จริง

(๓) เหตุผลที่พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ กำหนดลักษณะของสินทรัพย์ตามอนุมาตรา (๑) (๒) (๓) และ (๔) เนื่องจาก

บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้น โดยเงินซึ่งมาจากภาษีอากรของประชาชน แนวคิดในเรื่องการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจะมุ่งเน้นไปที่สถาบันการเงินหรือบริษัทสินทรัพย์ของรัฐเป็นหลัก เนื่องจากการที่จะโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพซึ่งเป็นสินทรัพย์ของเอกชนมาเป็นของรัฐนั้น เป็นการกระทบถึงสิทธิของเอกชน สมควรที่จะต้องให้เอกชนให้ความยินยอมหรือตกลงด้วย รัฐไม่สามารถกำหนดให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชนโอนสินทรัพย์ให้แก่ บสท. ทุกรายหรือทั้งหมดได้ แต่หากเอกชนรายใดสมัครใจโอนให้แก่ บสท. ก็ให้แจ้งความจำนงในการโอนดังกล่าว ดังนั้น สำหรับในเรื่องการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชน ควรกระทำเฉพาะกรณีที่เป็นและเหมาะสมเท่านั้น จึงเห็นควรกำหนดเงื่อนไขตามอนุมาตรา (๑) ถึง (๔) เพื่อให้รัฐมีต้นทุนในการดำเนินการให้น้อยที่สุดโดยก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ทั้งที่มีเหตุผลในแต่ละอนุมาตรา ดังนี้

๑. อนุมาตรา ๑ เนื่องจาก กรณีการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ไม่มีหลักประกันจากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชนมายัง บสท. ต้องแบกรับภาระเสี่ยงจากการขาดทุนมากเกินไป ซึ่งจะกระทบถึงเงินภาษีอากรของประชาชนและเกิดความเสียหายต่อรัฐ โดยไม่เป็นการสมควร การปล่อยให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชนต่าง ๆ ที่สามารถแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพส่วนนี้กันเอง น่าจะเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อรัฐและส่วนรวมมากกว่า

๒. อนุมาตรา ๒ เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชนในส่วนที่มีเจ้าหนี้มากกว่าหนึ่งรายมักประสบปัญหาไม่ได้ข้อยุติในการเจรจา เนื่องจากแต่ละสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์มีหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และกระบวนการในการปรับโครงสร้างหนี้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น การรวมอำนาจไว้ที่เจ้าหนี้แต่เพียงรายเดียวในการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อให้หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และกระบวนการในการปรับโครงสร้างหนี้เป็นไปในทางเดียวกันจะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการหาข้อยุติมากกว่า จึงเป็นการสมควรที่โอนหนี้ดังกล่าวให้แก่ บสท. เพื่อเป็นองค์กากลางในการทำหน้าที่ดังกล่าว

๓. อนุมาตรา ๓ เนื่องจากลูกหนี้สถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชนในส่วนที่มีมูลค่าต่ำกว่าห้าล้านบาท มีจำนวนรายที่สูงมาก การกำหนดให้ บสท. เป็นผู้จัดการดูแลยอมดำเนินการได้ไม่ครอบคลุมทั่วถึง นอกจากนี้ หนี้รายย่อยดังกล่าวมีโครงสร้างและองค์ประกอบในการปรับโครงสร้างหนี้ที่ไม่ยุ่งยาก ประกอบกับการกำหนดจำนวนหนี้ขั้นต่ำดังกล่าวนี้เป็นหลักการซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการตราพระราชกำหนด ได้หารือกับทางตัวแทนของภาคเอกชนแล้ว ว่าเป็นภาระหนี้ขั้นต่ำที่เหมาะสมในการโอนมายัง บสท. ดังนั้น สำหรับหนี้รายย่อยดังกล่าว การให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของตนดูแลเองน่าจะเป็นประโยชน์มากกว่า และไม่สิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐมากเกินไป

๔. อนุมาตรา ๔ ในเรื่องการกำหนดให้มีเงื่อนไขว่ายังมีได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พระราชกำหนดฯ ใช้บังคับนั้น เนื่องจาก หากสินทรัพย์ด้อยคุณภาพรายใดได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่แล้ว ย่อมถือว่าเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพซึ่งเจ้าหนี้และลูกหนี้สามารถเจรจาตกลงกันจนได้ข้อยุติแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้อง

โอนมายัง บสท. เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ อีก สำหรับเรื่องระยะเวลาที่ขยายให้ออกไปอีก ๓๐ วัน เนื่องจากในช่วงที่ประกาศใช้พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐประสงค์ให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชนเร่งปรับโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ที่ใกล้ได้ข้อยุติแล้ว เร่งปรับโครงสร้างหนี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อลดปริมาณของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่โอนมายัง บสท. ให้มีปริมาณน้อยลง

สำหรับในเรื่องที่กำหนดเงื่อนไขว่าจะมิได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งให้ ความเห็นชอบของแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ นั้น เนื่องจากหากสินทรัพย์ด้อยคุณภาพรายใด ศาลมีคำสั่งให้ ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นต้องโอนมายัง บสท. เพื่อปรับ โครงสร้างหนี้ อีก

๔. ผลของการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงินของรัฐวิสาหกิจหรือเอกชน ไปให้ บสท. คือ

(๑) หลักประกันของหนังสือสินทรัพย์ด้อยคุณภาพต้องถูกโอนไปตามหนี้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ นั้นด้วย ในการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปให้แก่ บสท. สิทธิเรียกร้อง สิทธิหรือภาระผูกพันอื่นใด ทั้งหมดที่สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ มีต่อลูกหนี้ต้องโอนไปเป็นของ บสท. ด้วย โดยผู้โอนต้องแจ้งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้อง สิทธิหรือภาระผูกพันอื่นใดให้ บสท. ทราบ โดยละเอียด ทั้งนี้ตามมาตรา ๓๗ หากแจ้งไม่ครบถ้วนเป็นเหตุให้ บสท. ได้รับความเสียหาย ในภายหลัง ผู้โอนจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าวตามสัดส่วนแห่งการกระทำ โดย บสท. จะหักกลบหนี้จากเงินกำไรที่จัดสรรให้แก่ผู้โอนในส่วนของสินทรัพย์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง

(๒) บสท. ต้องแจ้งการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพให้ลูกหนี้ทราบก่อนวันโอนโดยประกาศ ทางหนังสือพิมพ์ ก่อนที่จะมีการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปให้แก่ บสท. บสท. ต้องลงโฆษณา รายการหรือรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และในหนังสือรายวัน ที่แพร่หลายอย่างน้อย ๑ ฉบับ เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๓ วัน หรือจะบอกกล่าวเป็นหนังสือ ไปยังลูกหนี้แต่ละรายก็ได้ และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์แล้ว

(๓) บสท. ต้องออกหลักฐานการรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้แก่ผู้โอน และเมื่อออกหลักฐานดังกล่าวแล้วมีผลทำให้การโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพนั้นผูกพันบุคคลภายนอก ผู้จ้างงาน ผู้จำหน่าย และผู้ค้าประกัน นับแต่วันที่ บสท. ออกหลักฐานดังกล่าว ทั้งนี้ตามมาตรา ๓๕

การรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพนั้น บสท. จะรับโอนเป็นเอกสารการโอน พร้อมทั้งรายละเอียดตามแบบที่ บสท. กำหนด โดยมอบหมายให้สถาบันการเงินผู้โอนยังคงเก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ที่สถาบันการเงินนั้น ทั้งนี้ตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง

(๔) ในกรณีที่สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เก็บรักษาเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ ผู้รับมอบหมายดังกล่าวต้องดูแลเอกสารให้เรียบร้อยในสภาพที่ดีตามวิสัยของวิญญูชนที่พึงกระทำกับทรัพย์สินของตน และในกรณีที่ บสท. ต้องจ่ายค่าดูแลรักษาเอกสารให้ด้วย หากมีความเสียหายเกิดขึ้น ผู้ดูแลเอกสารต้องรับผิดชอบในความเสียหายหรือเสียหายของเอกสารเหล่านั้น และยังคงต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ไม่อาจเรียกเก็บได้อันเนื่องมาจากการสูญหายหรือเสียหายของเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยเต็มจำนวนด้วย ตามมาตรา ๓๕ วรรคสาม

(๕) เมื่อโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพมาให้ บสท. แล้ว หลักประกันเกี่ยวกับสินทรัพย์เหล่านั้นก็ต้องโอนตามมาด้วย ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๓๕ นอกจากนี้ยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียนด้วย โดยให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียนให้แก่ บสท. ทันที ซึ่งในที่นี้ก็คือเจ้าพนักงานที่ดินจะต้องแก้ไขทางทะเบียนทันที และกฎหมายถือว่ามีผลผูกพันบุคคลภายนอกนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียน โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ทั้งนี้ตามมาตรา ๔๐

(๖) ให้ บสท. เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนผู้โอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ เนื่องจากมาตรา ๓๐ วรรคหก กำหนดให้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีการฟ้องร้องคดีอยู่ในศาลแล้วแต่ยังไม่ได้พิพากษา ก็สามารถโอนมายัง บสท. ได้ และ บสท. ขอให้ศาลสั่งจำหน่ายคดีดังกล่าวหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นในมาตรา ๔๑ จึงกำหนดว่าในกรณีที่ บสท. ไม่ต้องการให้จำหน่ายคดีก็สามารถสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนผู้โอนได้ด้วยเสมือนหนึ่งเข้าแทนที่คู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และหากคดีดังกล่าวศาลมีคำพิพากษาแล้ว ก็ให้ บสท. เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้นด้วย ในการเข้าแทนที่คู่ความดังกล่าว บสท. ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการยึด การขายทอดตลาดหรือการจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ทั้งนี้ตามมาตรา ๔๑

(๓) การตกลงดีโอนหลักทรัพย์จำนองเพื่อชำระหนี้ให้แก่ บสท. สิ้นทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ บสท. รับโอนมานั้น หากมีทรัพย์สินของลูกหนี้ที่จำนำไว้เป็นประกันด้วย เมื่อรับโอนมาแล้วลูกหนี้ และ บสท. อาจตกลงโอนหลักทรัพย์ราคาหลักทรัพย์ดังกล่าว เพื่อชำระหนี้ให้แก่ บสท. โดยไม่ต้องฟ้องบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ บสท. จะกำหนด ในกรณีดังกล่าวให้ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบจากหนี้รายนั้นด้วย ทั้งนี้ตาม มาตรา ๔๒

(๔) การโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและการโอนหลักประกันมาให้แก่ บสท. นั้น ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากร การที่ บสท. รับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพก็ได้รับโอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสำหรับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ดี การโอนสินทรัพย์เนื่องจากการปรับโครงสร้างหนี้ หรือการปรับโครงสร้างกิจการตามพระราชกำหนดนี้ บสท. ได้รับความเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและภาษีอากรตามกฎหมายทั้งปวง ทั้งนี้ตามมาตรา ๔๓

(๕) บสท. จะมอบหมายให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่ปรับโครงสร้างหนี้หรือที่มีการปรับโครงสร้างหนี้หรือที่มีการปรับโครงสร้างกิจการแล้วก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ บสท. จะกำหนด ในกรณีที่ตั้งตัวแทนเรียกเก็บและชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เจ้าหนี้เดิม บสท. ต้องแจ้งให้เจ้าหนีทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการแต่งตั้งตัวแทนดังกล่าว ถ้าลูกหนี้ได้รับชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้เดิมไปก่อนแล้วก็ให้ถือว่า บสท. ได้รับชำระหนี้แล้ว และให้ บสท. เรียกเงินคืนจากเจ้าหนี้เดิมต่อไป ทั้งนี้ตามมาตรา ๔๔

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ หรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ แล้ว ว่า มาตรา ๓๑ ของพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามคำร้อง จำเลยโต้แย้งว่า จำเลยเป็นหนี้บริษัทเงินทุน คาเซย์ทรัสต์ จำกัด ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อมาภายหลังมีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ส่งผลกระทบจำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดและให้พักชำระหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ การที่โจทก์ฟ้องจำเลยและให้ชำระหนี้ในคดีนี้ เป็นการฟ้อง การพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ จึงเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่จำเลยกล่าวอ้างว่าเป็นหนี้บริษัทเงินทุน คาเซย์ทรัสต์ จำกัด ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อมาภายหลังมีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ส่งผลกระทบจำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดและให้พักชำระหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ การที่จำเลยยกข้อกฎหมายดังกล่าวมาอ้าง เพราะต้องการสนับสนุนคำให้การและคำร้องของจำเลยว่ามีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้การชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัยจำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดและให้พักชำระหนี้ชั่วคราว ซึ่งในเรื่องการพิจารณาว่า พฤติการณ์วิฤตเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงในปี ๒๕๔๐ จะถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่จะทำให้การชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัย หรือไม่นั้น เป็นหน้าที่ของศาลยุติธรรมจะต้องเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัย การที่จำเลยยื่นคำร้องว่า การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ การฟ้อง การพิจารณา การพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ นั้น พิจารณาแล้ว เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด เพราะมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นเรื่องที่มีเมื่อมีข้อโต้แย้ง เจ้าหนี้จึงมาใช้สิทธิทางศาล กล่าวคือ เมื่อหนี้ถึงกำหนดการชำระ และเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนแล้วลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้จึงนำคดีมาฟ้องศาล ไม่เกี่ยวกับการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจอธิปไตยของพระมหากษัตริย์ และมาตรา ๓๐ เป็นเรื่องความเสมอภาคของบุคคลตามกฎหมายและการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่ง

และพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งมิได้เป็นบทบัญญัติที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม แต่อย่างไร

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ แต่ประการใด

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีพระราชกำหนด
บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๗ ส่งคำโต้แย้งของ บริษัท แวงกอก
สกรีน โปรดักส์ กับพวก จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ในคดีหมายเลขคำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ของศาลจังหวัดราชบุรี
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นว่า พระราชกำหนด
บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และ
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔
และมาตรา ๒๐๔ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริง
ตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด
จำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี จำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี จำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์
เชียงจิ่ง จำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรีตามคดีหมายเลขคำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ เรื่อง ผิดสัญญากู้เงิน
ขายลดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสี่
ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ
๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น
หากจำเลยทั้งสี่ไม่ชำระหนี้ให้โจทก์หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน
รวมทั้งให้ยึดและหรืออายัดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งสี่ออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์
จนครบถ้วน

๒. จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา
ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้น
จากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้นจำเลยยังโต้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔
มาตรา ๓๑ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๓. ต่อมาจำเลยทั้งสองยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรีรวม ๒ คำร้องคือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๑ หนึ่งคือคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดที่อยู่ในบังคับของมาตรา ๓๐ ตลอดไป แต่หนึ่งคือคุณภาพที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับหนึ่งคือคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ มีผลทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น หนึ่งคือคุณภาพในคดีนี้และหนึ่งอื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทยฯ

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทยฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ โดยเหตุผลสรุปว่าพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ วรรคแรกให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินของรัฐ ไม่ว่าจะมีส่วนทรัพย์ค้ำประกันหนี้หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือนิติบุคคลหรือไม่ ไม่ว่าจะมีส่วนรวมกันในแต่ละสถาบันการเงินเกินห้าล้านบาท

หรือไม่ แต่พระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๑ กลับให้ดุลยพินิจแก่ บสท. ว่า จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ของสถาบันการเงินของเอกชนหรือไม่ อย่างไรก็ได้ หาก บสท. จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินเอกชน ก็คุ้มครองเฉพาะที่มีหลักประกัน ที่เป็นนิติบุคคล และหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีเกินห้าล้านบาทเท่านั้น หนี้ที่ไม่มีหลักประกัน หนี้ที่เป็นของบุคคลธรรมดา และหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีต่ำกว่าห้าล้านบาท ไม่คุ้มครอง ทำให้ประชาชนที่เป็นลูกหนี้ของรัฐและสถาบันการเงินเอกชนได้รับสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกันเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมกรณีเป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐหรือเป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินเอกชน กรณีเป็นลูกหนี้นิติบุคคลหรือเป็นบุคคลธรรมดา กรณีมีหรือไม่มีทรัพย์สินประกันหนี้ กรณีมีหนี้ถึงหรือไม่ถึงจำนวนห้าล้านบาท เมื่อพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ขัดต่อหลักการแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงไม่สามารถใช้บังคับได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้ก่อขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลังก่อหนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ ว่าวิกฤตเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงดังกล่าว ได้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป จึงไม่ต้องสืบพยานและไม่สามารถต่อรองให้เห็นเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีผลผูกพันศาลยุติธรรม คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลกระทบต่อทำให้เจ้าหนี้ คือธนาคารและสถาบันการเงินต่าง ๆ สุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ต้องขอให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างประเทศเข้ามาเพิ่มทุน ผู้ถือหุ้นเดิม (ธนาคาร) เหลือหุ้นเพียงร้อยละ ๖ ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวก็ตกเป็นของต่างชาติ และธนาคารที่ สุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ก็ต้องถูกถอนใบอนุญาตปิดกิจการไป ๕ ธนาคาร บริษัทเงินทุนที่ สุดวิสัยจะเพิ่มทุน ต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไปจำนวน ๕๖ บริษัท ส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินมีราคาตกต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงร้อยละ ๖๐ ถึง ๗๐ ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๔๐ กว่าบาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้กลายเป็นบุคคลสุดวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้น หรือจนกว่า

ค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม (จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำเลย มิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว โดยถือว่าหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ ละเมิดสิทธิของโจทก์

เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๔. ศาลจังหวัดราชบุรีได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๕ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๔ ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่ง การชำระหนี้ด้วยงดเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้

มาตรา ๒๐๔ ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้จากจำนวนนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว

ได้พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นเบื้องต้นว่า ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งมาให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้ง ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้น ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่ศาลจังหวัดราชบุรีส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย เป็นกรณีที่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาล จังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งได้และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

ต่อไปจะได้วินิจฉัยประเด็นตามคำร้องดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ชัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ประเด็นที่ ๒ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ บัญญัติเรื่องอำนาจอธิปไตยว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมจะกระทำมิได้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นหลักในเรื่องการนำคดีขึ้นสู่ศาล กล่าวคือ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใด จะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ บัญญัติเป็นหลักว่า ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ การชำระหนี้ด้วยงดเว้นการอันใดอันหนึ่งย่อมมิได้

มาตรา ๒๐๔ บัญญัติเป็นหลักว่า ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนด ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีพักต้องเตือนเลยวิธีเดียวกันนี้ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้ อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว

ได้พิจารณาแล้ว การที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้มาใช้สิทธิทางศาล เมื่อมีข้อโต้แย้งกับลูกหนี้จำเลย กล่าวคือ เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระหนี้ และเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนแล้วแต่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้จึงนำคดีมาฟ้องศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิทางศาลตามปกติตามกฎหมาย และเป็นบทบัญญัติทางกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่บุคคลผู้อยู่ในฐานะลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามกฎหมาย และไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแต่ประการใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๓/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และกรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ผู้ร้องทั้งสี่เป็นลูกหนี้และผู้ค้ำประกันหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาขายลดเช็คโดยมีบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด เป็นเจ้าหนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ และผิดนัดชำระหนี้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งให้บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระงับการดำเนินกิจการและให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน นำทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ออกขายและดำเนินการชำระบัญชีของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด โจทก์คือบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินได้รับโอนสินทรัพย์นี้ของผู้ร้องมาโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิใช้สิทธิเรียกร้องให้ผู้ร้องชำระหนี้ จึงมาฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดราชบุรี เพื่อให้ผู้ร้องชำระหนี้ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรีเป็นสองคำร้องโต้แย้งว่า

(๑) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

(๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

“มาตรา ๓๑ บสท. จะรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินหรือบรรษัทบริหารสินทรัพย์อื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสินทรัพย์ดี้อยู่คุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ที่มีอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เฉพาะที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้

(๒) เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตั้งแต่สองรายขึ้นไป ไม่ว่าจะมิบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้ำประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม

(๓) มูลค่าของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์รวมกันสำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป และ

(๔) สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้นยังมิได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และมีได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

ในการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดให้รับโอนเฉพาะสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) ในวันหรือก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับก็ได้”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“มาตรา ๕๕ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๕๔ ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่ง การชำระหนี้ด้วยดเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมิได้”

“มาตรา ๒๐๔ ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจำกัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

การพิจารณาและการวินิจฉัย

พิจารณาคำโต้แย้งแรกแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘๖/๒๕๔๗ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก ส่วนคำโต้แย้งที่สองนั้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนี้เป็นการกำหนดหลักการของกรณีที่จะเป็นคดีขึ้นสู่ศาล จึงเป็นหลักการทั่วไปสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ แล้วไม่มีข้อความหรือความหมายที่จะเปรียบเทียบให้เห็นว่าเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับทั่วไปเสมอกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีลักษณะที่จะถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยไม่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม สำหรับข้อโต้แย้งเกี่ยวกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นบทบัญญัติทั่วไปเรื่องนี้ว่า เจ้าหนี้มีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้โดยมีหลักว่า เมื่อเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้หลังจากครบกำหนดชำระหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ให้ถือว่าลูกหนี้ผิดนัด เว้นแต่กรณีกำหนดชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทินและลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนด ก็ให้ถือว่าลูกหนี้ผิดนัด โดยไม่ต้องมีการเตือนเลย ทั้งมาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ นี้เป็นการวางหลักทั่วไปเพื่อให้ความชัดเจน

ในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และลูกหนี้ ไม่มีข้อความหรือความหมายที่จะเปรียบเทียบให้เห็นว่าเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับทั่วไปเสมอกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีลักษณะที่จะถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยไม่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม แต่อย่างไรก็ดี ส่วนข้ออ้างต่าง ๆ ของผู้ร้อง เพื่อจะแสดงให้เห็นว่ามีวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งผู้ร้องอ้างว่าเป็นเหตุสุดวิสัยทำให้ตนไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือทำให้ตนไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดนั้น มิใช่ประเด็นเกี่ยวกับการขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและมีใช้อำนาจหน้าที่ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ กับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๓/๒๕๔๘

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนด บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และกรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ข้อเท็จจริง

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งสำเนาคำฟ้อง สำเนาคำให้การจำเลย สำเนาคำร้องของจำเลย และสำเนารายงานกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดราชบุรี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ดังนี้

๑. บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขาดเช็ค ตัวสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษา และบังคับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๑๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับตั้งจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

๒. บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (โจทก์) เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนด บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อมาบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อไปและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์คือคุณภาพที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าถือหุ้นและมีอำนาจในการจัดการ

๓. เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัท แบนกอก สกรีนโปรดักส์ จำกัด มาเป็นของโจทก์โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องที่มีต่อจำเลยทั้งสี่ โดยถือว่า จำเลยทั้งสี่รู้ถึงการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากได้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้ติดต่อทวงถามไปยังจำเลยทั้งสี่หลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสี่เพิกเฉย โจทก์จึงได้มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือทวงถาม และแจ้งบังคับจำนองไปยังจำเลยทั้งสี่เพื่อให้ชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามแล้ว จำเลยทั้งสี่ก็มิได้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

๔. จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้นจำเลยยังได้แย้งว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๕. จำเลยทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คำร้องคือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐ หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้าบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ตามพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ในกรณี ที่ บสท. เข้าช่วยเหลือลูกหนี้ของสถาบันการเงินเอกชน ก็ช่วยเหลือเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคล ลูกหนี้ที่มีหลักประกัน ลูกหนี้ที่มีเงินเกิน ๕ ล้านบาท เป็นต้น มีผลทำให้ลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา

ของสถาบันการเงินเอกชนเสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น หนี้ด้อยคุณภาพในคดีนี้และหนี้อื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้ก่อขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลังก่อหนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ ว่า วิกฤตเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงดังกล่าว ได้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป จึงไม่ต้องสืบพยานและไม่สามารถต่อรองให้เห็นเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีผลผูกพันศาลยุติธรรม คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลกระทบทำให้เจ้าหนี้ คือธนาคารและสถาบันการเงินต่าง ๆ สุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ ต้องขอให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างประเทศเข้ามาเพิ่มทุน ผู้ถือหุ้นเดิม (ธนาคาร) เหลือหุ้นเพียงร้อยละ ๖ ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว ก็ตกเป็นของต่างชาติ และธนาคารที่ สุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ก็ต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไป ๕ ธนาคาร บริษัทเงินทุนที่ สุดวิสัยจะเพิ่มทุนต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไปจำนวน ๕๖ บริษัท ส่งผลกระทบทำให้ทรัพย์สินมีราคาตกต่ำลงกว่ามูลค่าที่แท้จริงร้อยละ ๖๐ ถึง ๗๐ ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๔๐ กว่าบาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ กลายเป็นบุคคลสุดวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่

ตกเป็นผู้ผิดนัดและให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ หรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจะสิ้น หรือจนกว่าค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม (จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว โดยถือว่าหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๖. ศาลจังหวัดราชบุรี ในคราวออกนั่งพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ พิจารณาเห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อดำเนินการส่งไปตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

สำหรับกรณี มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว คือ คำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเพียงประเด็นที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอกฎของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่งการชำระหนี้ด้วยตนเองอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมิได้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้จากจำนวนนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เป็นการบัญญัติหลักเกณฑ์ในการนำคดีขึ้นสู่ศาล คือ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใด ตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีอำนาจ ส่วนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นบทบัญญัติให้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้และเมื่อเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังมีได้ชำระหนี้ถือว่าลูกหนี้ผิดนัด เจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิทางศาลเมื่อมีข้อโต้แย้ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ คือ เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระหนี้และเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนแล้ว แล้วลูกหนี้ผิดนัด จึงนำคดีมาฟ้องศาล เป็นบทบัญญัติที่ใช้เป็นการทั่วไปมิได้ใช้เฉพาะกรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่มีข้อความเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม จึงเป็นบทบัญญัติที่ไม่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจอธิปไตยของพระมหากษัตริย์ และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองความเสมอภาคของบุคคลต่อกฎหมาย และมีให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ส่วนข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า ได้มีเหตุการณ์ คือ วิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ อันเป็นเหตุสุดวิสัย พันวิสัยที่จำเลยจะชำระหนี้ได้ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักการชำระหนี้ไว้ชั่วคราวนั้น เป็นหน้าที่ของศาลยุติธรรมต้องเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๓/๒๕๔๘

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดราชบุรีส่งข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ระหว่าง บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน โจทก์ บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๔ คน จำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง

บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด ที่ ๑ นายมานพ ทักษิณมณี ที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณมณี ที่ ๓ นายชัยวัฒน์ เข้มแข็ง ที่ ๔ เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดราชบุรี ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ขอให้ศาลฎีกาชั้นต้น ชำแหละเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนอง และค้ำประกัน โดยเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ จำเลยที่ ๑ ได้กู้เงินและทำสัญญาเงินกู้ไว้กับบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด วงเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และจำเลยที่ ๑ ยอมเสียดอกเบี้ยตามที่ตกลงกันไว้โดยจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินไว้ เป็นประกันเงินกู้ดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่ง โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ให้บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระงับการดำเนินกิจการ และให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชี

ของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด มาเป็นของโจทก์โดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ที่มีต่อจำเลยทั้งสี่ หลังจากที่โจทก์ได้รับโอนสินทรัพย์ดังกล่าวมาแล้ว โจทก์ได้ติดต่อทวงถามไปยังจำเลยทั้งสี่หลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสี่ก็เพิกเฉย โจทก์จึงได้ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสี่ให้ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๙๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ ๒๕ ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยได้โต้แย้งบทบัญญัติของกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ รวมสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ โดยให้เหตุผลว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ (บสท.) มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ ทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพหรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือกองทุนฟื้นฟูราชการแห่งประเทศไทยถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนฟื้นฟูราชการแห่งประเทศไทยไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงจะโอนเข้า บสท. ได้ มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ โดยให้เหตุผลว่า หนี้ของจำเลยก่อนขึ้นครั้งแรกก่อนปี ๒๕๔๐ ภายหลังมีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยพ้นวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ และจำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิ ไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ รับรองไว้ การที่โจทก์ได้ฟ้องให้จำเลยชำระหนี้ในคดีนี้เป็นการฟ้องการพิจารณาพิพากษาโดยใช้สิทธิ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ เพราะเป็นการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์แก่คนส่วนน้อย แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครอง จึงเป็นการเลือกปฏิบัติ การใช้สิทธิฟ้องร้อง พิพากษา และการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ข้อพิจารณาเบื้องต้น ข้อโต้แย้งของจำเลยเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๖๔ “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความ
โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้น
ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการ
การวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ ในคดีที่ฟัง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษา
ของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อโต้แย้งของจำเลยซึ่งเป็นคู่ความในคดีนี้ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัท
บริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เนื่องจาก
มีการเลือกปฏิบัติและหนี้ย่อยคุณภาพของลูกหนี้ไม่สามารถโอนเข้า บสท. ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย
และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔
และมาตรา ๒๐๔ กรณีโจทก์ฟ้องให้จำเลยชำระหนี้ในคดีนี้เป็นการใช้สิทธิโดยไม่มีอำนาจฟ้องและ
เลือกปฏิบัติ บทบัญญัติของกฎหมายที่ให้สิทธิโจทก์ฟ้องจำเลย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และ
มาตรา ๓๐ ข้อโต้แย้งของจำเลยจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

เนื่องจากจำเลยโต้แย้งเกี่ยวกับพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ไม่ชอบด้วยบทบัญญัติ
ของรัฐธรรมนูญ และอำนาจฟ้องของโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำโต้แย้งของจำเลยสองประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐
หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๓ “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๓๑ “บสท. จะรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ที่มีอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เฉพาะที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้

(๒) เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตั้งแต่สองรายขึ้นไป ไม่ว่าจะมิบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม

(๓) มูลค่าของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมกันสำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป และ

(๔) สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้นยังมิได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และมีได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

ในการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดให้รับโอนเฉพาะสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) ในวันหรือก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับก็ได้”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๕๕ “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๒๐๔ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๘ “คำว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้น จะได้จัดการระมัดระวัง ตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น”

มาตรา ๑๕๐ “การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ”

มาตรา ๑๕๔ “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่ง การชำระหนี้ด้วยงดเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้”

มาตรา ๒๐๔ “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่า ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า ก่อนการชำระหนี้ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว”

มาตรา ๒๐๕ “ตราใบการชำระหนี้ที่นั้นยังมีได้กระทำลงเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้อาจไม่ต้องรับผิดชอบ ตราบนั้นลูกหนี้อย่างหาได้ชื่อว่าผิดนัดไม่”

มาตรา ๒๑๕ “ถ้าการชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัยเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง ที่ได้ก่อหนี้ และซึ่งลูกหนี้อาจไม่ต้องรับผิดชอบนั้นไซ้ ท่านว่าลูกหนี้เป็นอันหลุดพ้นจากการชำระหนี้ที่นั้น

ถ้าภายหลังที่ได้ก่อหนี้ขึ้นแล้วนั้น ลูกหนี้กลายเป็นคนไม่สามารถจะชำระหนี้ได้ไซ้ ท่านให้ถือเสมือนว่าเป็นพฤติการณ์ที่ทำให้การชำระหนี้ตกเป็นอันพันวิสัยจะนั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำในประเด็นเดียวกันอีก

ประเด็นที่สอง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง รับรองสิทธิของบุคคลว่า เสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน วรรคสอง ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน วรรคสาม การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม จะกระทำมิได้ และวรรคสี่ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ซึ่งกำหนดหลักการใช้สิทธิของบุคคลทางศาลกรณีมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ บัญญัติให้เจ้าหนี้ยืมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามอำนาจแห่งมูลหนี้ และมาตรา ๒๐๔ บัญญัติเกี่ยวกับลูกหนี้ผิดนัด เพราะเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว และกรณีกำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนด ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีต้องเตือนเลย จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นการให้สิทธิทางศาลของคู่ความตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และเป็นบทบัญญัติทั่วไปใช้บังคับกับทุกคน มิใช่ให้สิทธิเฉพาะบุคคลบางกลุ่มหรือเฉพาะคนกลุ่มน้อย แต่คนส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้สิทธิได้ เหตุผลที่จำเลยโต้แย้งว่า มูลหนี้ของจำเลยเกิดขึ้นก่อนปี ๒๕๔๐ เนื่องจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้จำเลยพ้นวิสัยที่จะชำระหนี้ จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และได้พักหนี้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ รับรองไว้ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นเรื่องที่จำเลยสามารถยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในศาลและเป็นดุลพินิจของผู้พิพากษา ซึ่งมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย การที่โจทก์ยื่นฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ จึงเป็นการใช้สิทธิของโจทก์ตามกฎหมายที่ให้อำนาจไว้ไม่มีประเด็น

ที่กระทบต่ออำนาจอธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ หรือทำให้โจทก์ จำเลย ไม่เสมอกันตามกฎหมาย หรือได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน หรือมีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๓/๒๕๔๘

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และกรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

สรุปข้อเท็จจริง

๑. สำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือส่ง (๑) สำเนาคำฟ้องคดีหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ (๒) สำเนาคำให้การจำเลย และ (๓) สำเนารายงานกระบวนการพิจารณา ของศาลจังหวัดราชบุรี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

๑.๑ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (โจทก์) เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อไปและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าถือหุ้นและมีอำนาจในการจัดการ

๑.๒ บริษัท แบงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด (จำเลยที่ ๑) เป็นลูกค้าของบริษัทเงินทุน คาร์เธียร์ส จำกัด โดยจำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญากับบริษัท ฯ ดังนี้

๑.๒.๑ สัญญากู้ยืมเงิน เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ วงเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยินยอมเสียดอกเบี้ยขณะทำสัญญาในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ได้รับเงินกู้ยืมเป็นต้นไป หรือตามอัตราดอกเบี้ยใหม่ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น หรือต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้นี้ โดยบริษัท ฯ ไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในการทำสัญญาเงินกู้ฉบับดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ได้รับเงินกู้จากบริษัท ฯ ไปแล้ว จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยจำเลยที่ ๑ ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ไว้เป็นหลักฐานการรับเงิน จำนวน ๒ ฉบับ

๑.๒.๒ สัญญาขายลดเช็ค เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ วงเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญาว่า เมื่อเช็คแต่ละฉบับที่นำมาขายลดถึงกำหนดชำระและได้มีการเรียกเก็บเงินจากธนาคารตามเช็ค หรือนำฝากเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินตามวิธีการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์แล้ว ภูธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ทำให้บริษัท ฯ ไม่ได้รับเงินตามจำนวนที่สั่งจ่ายในเช็คไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน จำเลยที่ ๑ ยินยอมรับผิดชอบใช้เงินตามจำนวนเช็คที่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงินพร้อมเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๒ ต่อปี นับแต่วันที่เช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงินเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยที่ ๑ จะชำระเงินให้บริษัท ฯ เสร็จสิ้น ปรากฏว่ามีเช็คจำนวน ๑๐ ฉบับ เมื่อถึงกำหนดวันสั่งจ่าย บริษัท ฯ ได้นำเข้าฝากในบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงิน แต่ภูธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน

๑.๒.๓ จำเลยที่ ๑ ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ตามจำนวนเงินที่ได้รับไปจากบริษัท ฯ เพื่อเป็นหลักฐานการรับเงินและเป็นการสัญญาว่าจะชำระหนี้คืนให้แก่บริษัท ฯ ในวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดชำระ โดยยินยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงินแก่บริษัท ฯ ทุกเดือน และหากดอกเบี้ยที่กำหนดมีการเปลี่ยนแปลง จำเลยที่ ๑ ยินยอมให้บริษัท ฯ เปลี่ยนแปลงได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบ ปรากฏว่า จำเลยที่ ๑ ได้เบิกเงินโดยออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่บริษัท ฯ รวม ๖ ฉบับ

๑.๓ จำเลยที่ ๑ ถึงจำเลยที่ ๔ ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อประกันการชำระหนี้ โดยตกลงกับบริษัท ฯ ว่า หากบริษัท ฯ ขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ จำเลยที่ ๑ ถึงจำเลยที่ ๔ ยอมใช้เงินส่วนที่ขาดจนครบ นอกจากนั้น จำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๔ ยังเข้ามาเป็นผู้ค้ำประกันและร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ต่อบริษัท ฯ โดยรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑

๑.๔ นับแต่วันที่ได้ทำสัญญากู้เงิน สัญญาขายลดเช็ค และออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และรับเงินไปจากบริษัท ฯ แล้ว จำเลยที่ ๑ ได้ชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนบางส่วนแต่ไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลาในสัญญา เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ก็มีได้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

๑.๕ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ได้มีคำสั่งให้บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระงับการดำเนินกิจการ และให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัท ฯ ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชีของบริษัท ฯ ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

๑.๖ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัท ฯ มาเป็นของโจทก์ โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัท ฯ ที่มีต่อจำเลยทั้งสี่ โดยถือว่า จำเลยทั้งสี่รู้ถึงการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากได้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้ติดต่อทวงถามไปยังจำเลยทั้งสี่หลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสี่เพิกเฉย โจทก์จึงได้มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือทวงถาม และแจ้งบังคับจำนองไปยัง จำเลยทั้งสี่เพื่อให้ชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามแล้วจำเลยทั้งสี่ก็มิได้ชำระหนี้ ให้เสร็จสิ้นไป

๑.๗ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท แแบงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัชวรัตน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขาดเช็ค ตัวสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณา พิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์ เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับถัดจาก วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสี่ไม่ชำระเงินให้โจทก์หรือชำระไม่ครบ ให้ยึด ทรัพย์สินจำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน รวมทั้งให้ยึดและหรืออายัดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งสี่ ออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน

๑.๘ จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อศาลจังหวัดราชบุรี ปฏิเสธฟ้องของโจทก์และต่อสู้ว่าเนื่องจาก ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้นจำเลยยังได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหาร สินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๑.๙ จำเลยทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คำร้อง คือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐ หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๑ หนี้ด้อยคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดก็อยู่ในบังคับของมาตรา ๓๐ ตลอดไป แต่หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานะภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ มีผลทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้ จึงขอให้ศาลสงคำได้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลังก่อนนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ ว่า วิกฤตเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงดังกล่าว ได้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป จึงไม่ต้องสืบพยานและไม่สามารถต่อรองให้เห็นเป็นอย่างอื่น

ซึ่งมีผลผูกพันศาลยุติธรรม คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลกระทบทำให้เจ้าหนี้ คือธนาคารและสถาบันการเงินต่าง ๆ สุทธิวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ ต้องขอให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างประเทศเข้ามาเพิ่มทุน ผู้ถือหุ้นเดิม (ธนาคาร) เหลือหุ้นเพียงร้อยละ ๖ ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวก็ตกเป็นของต่างชาติและธนาคารที่สุทธิวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ก็ต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไป ๕ ธนาคาร บริษัทเงินทุนที่สุทธิวิสัยจะเพิ่มทุน ต้องถูกถอนใบอนุญาต ปิดกิจการไปจำนวน ๕๖ บริษัท ส่งผลกระทบทำให้ทรัพย์สินมีราคาตกต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงร้อยละ ๖๐ ถึง ๗๐ ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาท ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๔๐ กว่าบาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ กลายเป็นบุคคลสุทธิวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว จนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุทธิวิสัยจบสิ้น หรือจนกว่าค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม (จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับมีสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว โดยถือว่าหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

๑. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้

มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้งโดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรง ในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๔๘ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๖๔ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึง คำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๕ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๘ คำว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้น จะได้จัดการระมัดระวัง ตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น

มาตรา ๑๕๐ การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพ้นวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนการนั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๑๕๔ ด้วยอำนาจแห่งมุลหนี เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนีชำระหนี้ได้ อนึ่ง การชำระหนี้ด้วยงดเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมิได้

มาตรา ๒๐๔ ถ้าหนีถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนีได้ให้คำเตือนลูกหนีแล้ว ลูกหนียังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนีได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนีมิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่า ลูกหนีตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า ก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้จากจำนวนนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว

มาตรา ๒๐๕ ตราบใดการชำระหนี้ในนั้นยังมีได้กระทำการ เพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี ไม่ต้องรับผิดชอบ ตราบนั้นลูกหนียังหาได้ชื่อว่าผิดนัดไม่

มาตรา ๒๑๕ ถ้าการชำระหนี้กลายเป็นพ้นวิสัยเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง ที่ได้ก่อหนี้ และซึ่งลูกหนีไม่ต้องรับผิดชอบนั้นไซ้ ท่านว่าลูกหนีเป็นอันหลุดพ้นจากการชำระหนี้ในนั้น

ถ้าภายหลังที่ได้ก่อหนี้ขึ้นแล้วนั้น ลูกหนีกลายเป็นคนไม่สามารถจะชำระหนี้ได้ไซ้ ท่านให้ ถือเสมือนว่าเป็นพฤติการณ์ที่ทำให้การชำระหนี้ตกเป็นอันพ้นวิสัยฉะนั้น

พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๓๐ ให้สถาบันการเงินหรือบรรษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีกองทุนฟื้นฟู หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจแห่งใดแห่งหนึ่งหรือรวมกันเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว โอนสินทรัพย์ที่จัดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ทั้งหมดให้แก่ บสท. ภายในเวลาที่ บสท. กำหนด

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องโอนมาตามวรรคหนึ่ง ได้แก่สินทรัพย์ดังต่อไปนี้

(๑) สินทรัพย์จัดชั้นสูญ

- (๒) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ
- (๓) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย
- (๔) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพตาม (๑) และ (๒) คณะกรรมการบริหารโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะกำหนดให้ออมาแต่เฉพาะสินทรัพย์ที่มีเจ้าหนี้เกินหนึ่งรายก็ได้ แต่สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหาร สินทรัพย์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้หรือผู้รับโอนหนี้จากสถาบันการเงิน แล้วแต่กรณี ต้องรายงานการดำเนินการ เกี่ยวกับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่เหลือให้ บสท. ทราบตามเวลาที่ บสท. กำหนด และ บสท. จะสั่งให้ สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวโอนสินทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือบางรายให้แก่ บสท. เมื่อใดก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรจะกำหนดให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ ตามวรรคหนึ่งโอนสินทรัพย์ตาม (๓) และ (๔) เฉพาะบางส่วน และโอนสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ เฉพาะรายให้แก่ บสท. ก็ได้

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพตาม (๑) ที่โอนมา หากเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสูญที่ตัดออกจากบัญชีแล้ว หรือที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน ให้ถือว่าไม่มีมูลค่า และให้ บสท. ตรวจสอบการดำเนินการ ของสถาบันการเงินที่โอนสินทรัพย์เช่นว่านั้นว่าได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบหรือ ข้อบังคับของสถาบันการเงินนั้นหรือของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือไม่ เพื่อรายงานให้ธนาคาร แห่งประเทศไทยดำเนินคดีต่อผู้รับผิดชอบต่อไป

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องโอนมาตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงสินทรัพย์ที่มีการฟ้องคดีอยู่ในศาล โดยศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาด้วย โดยให้ศาลสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เว้นแต่ บสท. จะยื่น คำร้องขอเป็นอย่างอื่น แต่ไม่รวมถึงสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวหรือ เต็มขาดหรือให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลล้มละลายสั่งฟื้นฟูกิจการแต่ยังไม่ได้ให้ความเห็นชอบ แผนฟื้นฟูกิจการนั้น ถ้าลูกหนี้และผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการร่วมกันร้องขอโดยมีเหตุอันสมควร ศาลจะสั่ง ให้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการต่อไปโดยไม่สั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความก็ได้ แต่ต้องยื่นคำร้องขอเสีย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

คดีที่ศาลสั่งจำหน่ายออกจากสารบบความตามวรรคหก ถ้าอายุความฟ้องร้องยังเหลืออยู่ไม่ถึงห้าปี นับแต่วันจำหน่ายคดี ให้ขยายอายุความออกไปเป็นห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่งจำหน่ายคดี

มาตรา ๓๑ บสท. จะรับโอนสิทธิทรัพย์สินจากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ที่มีอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เฉพาะที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้

(๒) เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตั้งแต่สองรายขึ้นไป ไม่ว่าจะมิบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม

(๓) มูลค่าของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมกันสำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป และ

(๔) สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้นยังมิได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และมีได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาล มีคำสั่งให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่ พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

ในการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดให้รับโอนเฉพาะ สินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) ในวันหรือก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับก็ได้

มาตรา ๓๒ สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ใดประสงค์จะโอนสินทรัพย์ตามมาตรา ๓๑ ให้แก่ บสท. ต้องมีหนังสือแจ้งให้ บสท. ทราบและโอนสินทรัพย์ให้ บสท. ภายในเวลาที่คณะกรรมการ กำหนด

เมื่อแจ้งความประสงค์การโอนสินทรัพย์ตามวรรคหนึ่งแล้ว จะเพิกถอนมิได้

การโอนสินทรัพย์ตามวรรคหนึ่ง สถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ต้องโอนสินทรัพย์ ที่มีลักษณะตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี ทั้งหมดให้แก่ บสท. และให้นำความ ในมาตรา ๓๐ วรรคหก วรรคเจ็ด และวรรคแปด มาใช้บังคับกับสินทรัพย์ที่ต้องโอนมาด้วยโดยอนุโลม

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องโอนตามวรรคสาม ให้รวมถึงหนี้ของนิติบุคคลอื่นที่นิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ตามมาตรา ๓๑ (๒) หรือผู้ถือหุ้นส่วนข้างมากของนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ดังกล่าวมีหุ้นอยู่เกินร้อยละห้าสิบ และหนี้ที่ผู้บริหารของลูกหนี้หรือบุคคลอื่นยอมตนเข้าเป็นหนี้เพื่อประโยชน์ของลูกหนี้หรือของนิติบุคคลอื่นนั้น หรือเพื่อชำระหนี้หรือดอกเบี้ยของลูกหนี้หรือของ นิติบุคคลอื่นนั้นด้วย

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๑ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

จำเลยผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงขอให้ศาลยุติธรรมที่พิจารณาคดีส่งเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว

เนื่องจากในประเด็นนี้ ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ประเด็นที่ ๒ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

สำหรับประเด็นนี้ที่จำเลยผู้ร้องโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า

มาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เป็นหลักทั่วไปของการใช้สิทธิทางแพ่งต่อศาล มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นหลักการของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะหน้าที่ให้สิทธิเจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ บทบัญญัติมาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความเสมอภาคกับคู่กรณีทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้ ทั้งเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่บุคคลผู้อยู่ในฐานะเจ้าหนี้และลูกหนี้ไม่ได้ใช้บังคับกับกรณีใดกรณีหนึ่ง บทบัญญัติดังกล่าวทั้ง ๓ มาตรา ไม่มีข้อความใดที่เป็นการเลือกปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามหรือขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓
และมาตรา ๓๐

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๓/๒๕๔๘

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

เรื่อง พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำร้องของผู้ร้อง (บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด กับพวก รวม ๔ ราย) ซึ่งเป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยผู้ร้องยื่นคำร้องว่า

๑. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (โจทก์) เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อไปและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าถือหุ้นและมีอำนาจในการจัดการ

๒. บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด (จำเลยที่ ๑) เป็นลูกค้านักลงทุนทุนการค้าหลักทรัพย์ จำกัด โดยจำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญากับบริษัทเงินทุน จำกัด ดังนี้ คือ สัญญากู้ยืมเงินสัญญาขายลดเช็ค จำเลยที่ ๑ ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ตามจำนวนเงินที่ได้รับไปจากบริษัทฯ เพื่อเป็นหลักฐานการรับเงินและเป็นการสัญญาว่าจะชำระหนี้คืนให้แก่บริษัทฯ ในวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดชำระ

๓. เพื่อเป็นการประกันหนี้ดังกล่าว นายมานพ ทักษิณะมณี (จำเลยที่ ๒) ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง รวม ๓ โฉนด และนายไพโรจน์ ทักษิณะมณี (จำเลยที่ ๓) กับนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง (จำเลยที่ ๔) ได้จดทะเบียนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง รวม ๓ แปลง นอกจากนั้น จำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๔ ยังเข้ามาเป็นผู้ค้ำประกันและร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ต่อบริษัทฯ โดยรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑

๔. นับแต่วันที่ได้ทำสัญญากู้เงิน สัญญาขายลดเช็ค และออกตั๋วสัญญาใช้เงินและรับเงินไปจากบริษัทฯ แล้ว จำเลยที่ ๑ ได้ชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนบางส่วนแต่ไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลาในสัญญา เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ก็มีได้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

๕. เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ได้มีคำสั่งให้บริษัทเงินทุนคาเชย์ทรัสต์ จำกัด ระวังการดำเนินงานและให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัทฯ ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชีของบริษัทฯ ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

๖. เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเชย์ทรัสต์ จำกัด มาเป็นของโจทก์โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัทฯ ที่มีต่อจำเลยทั้งสี่โดยถือว่า จำเลยทั้งสี่รู้ถึงการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากได้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้ติดต่อทวงถามไปยังจำเลยทั้งสี่หลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสี่เพิกเฉย โจทก์จึงได้มีหนังสือทวงถาม และแจ้งบังคับจำนองไปยังจำเลยทั้งสี่เพื่อให้ชำระหนี้เมื่อครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามแล้ว จำเลยทั้งสี่ก็มีได้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

๗. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน จึงเป็นโจทก์ฟ้องบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขายลดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๙๒.๓๕ บาท

๘. จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อศาลจังหวัดราชบุรี ปฏิเสธฟ้อง ได้แย้งว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๙. ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คำร้อง คือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทยฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลังก่อหนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้ผู้ร้องกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็น วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ส่งผลกระทบต่อผู้ร้องซึ่งเป็นลูกหนี้กลายเป็นบุคคลสุดวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้ผู้ร้องได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้น หรือจนกว่าค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม (จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าผู้ร้องมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว โดยถือว่าหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน อันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องผู้ร้องให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

พิเคราะห์แล้วมีประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ๒ ประเด็น คือ

(๑) พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ และ

(๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

สำหรับประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ ว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ส่วนประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นหลักในเรื่องการนำคดีขึ้นสู่ศาล กล่าวคือ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลใด จะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายนี้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ บัญญัติเป็นหลักกว่าด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้

มาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนด ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีพักต้องเตือนเลย

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ บัญญัติว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย บุคคลย่อมมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมจะกระทำมิได้

พิจารณาแล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นหลักในการนำคดีมาสู่ศาล และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวถึงกำหนด

การชำระหนี้ และเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนแล้ว ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้จึงนำคดีมาฟ้องศาลได้ บทบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้ใช้บังคับแก่กรณีใดโดยเฉพาะ จึงไม่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจอธิปไตยของพระมหากษัตริย์ และมาตรา ๓๐ เป็นเรื่องความเสมอภาคและการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย ที่ ๑ ถึงที่ ๔ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และกรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย ที่ ๑ ถึงที่ ๔ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และกรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๑. สรุปข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นลูกค้านิติบุคคลของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินกับบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ วงเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และยินยอมเสียดอกเบี้ยขณะทำสัญญาในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันที่ได้รับเงินกู้ยืมเป็นต้นไป หรือตามอัตราดอกเบี้ยใหม่ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น หรือต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ โดยบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในการทำสัญญากู้ยืมดังกล่าว บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด ได้รับเงินไปเป็นจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ไว้เป็นหลักฐานการรับเงิน จำนวน ๒ ฉบับ

นอกจากสัญญากู้ยืมเงินแล้ว บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด ได้ทำสัญญาขายลดเช็กรับกับบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ในวงเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญาว่า เมื่อเช็คแต่ละฉบับที่นำมาขายลดถึงกำหนดชำระและได้มีการเรียกเก็บเงินตามเช็คหรือนำฝากเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินแล้ว หากเรียกเก็บไม่ได้ เพราะธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน บริษัท แวงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด

ยินยอมชดใช้เงินตามจำนวนเช็คที่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงินพร้อมทั้งจ่ายดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๒ ต่อปี นับแต่วันที่เช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงินเป็นต้นไปจนกว่าบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด จะชำระเงินให้แก่บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด เสร็จสิ้น

นอกจากนั้น บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามจำนวนเงินที่ได้รับไปจากบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด เพื่อเป็นหลักฐานการรับเงินและเป็นการสัญญาว่าจะชำระหนี้คืนให้แก่บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ในวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดชำระโดยยินยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุในตั๋วสัญญาใช้เงินทุกเดือนและหากมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยที่กำหนด บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ก็ยินดีชำระดอกเบี้ยในอัตราที่เปลี่ยนแปลงโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบก่อน ซึ่งในกรณีนี้บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด รวม ๖ ฉบับ

นอกจาก บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด จะทำสัญญาไว้กับบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด แล้ว นายมานพ ทักษิณมณี นายไพโรจน์ ทักษิณมณี กับนายชัยวัฒน์ เข็มขันธ์ ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อประกันการชำระหนี้ ทั้งนี้บุคคลทั้งสี่ได้ตกลงกับบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ว่า หากบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ขยายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองไว้ได้เงินไม่พอชำระหนี้ พวกตนจะยอมใช้เงินส่วนที่ขาดให้ครบ นอกจากนี้ผู้จำนองเหล่านั้นยังยอมเข้าค้ำประกันและร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ด้วย

ต่อมา ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ มีคำสั่งให้บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระงับการดำเนินกิจการและให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชีของบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๑ และในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำไปบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอน

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าถือหุ้น และมีอำนาจจัดการ) ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน คาเช่ย์ทรัสต์ จำกัด มาเป็นของบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ทำให้ได้รับสิทธิเรียกร้องของบริษัทเงินทุน คาเช่ย์ทรัสต์ จำกัด ที่มีต่อบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด และผู้ค้ำประกันทั้งหลาย โดยถือว่าลูกหนี้เหล่านั้นรู้ถึงการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ

หลังจากบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินได้รับโอนสิทธิเรียกร้องและทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว ก็ได้ติดต่อทวงถามไปยังบุคคลทั้งสิ้นหลายครั้งแต่บุคคลทั้งสิ้นเพิกเฉย ไม่ยอมชำระหนี้ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินจึงได้มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือทวงถามและแจ้งบังคับจำนองไปยังบุคคลทั้งสิ้นเพื่อให้ชำระหนี้และเมื่อครบกำหนดตามหนังสือทวงถามแล้ว บุคคลทั้งสิ้นยังไม่ยอมชำระหนี้ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินจึงฟ้องบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ เพราะจำเลยทั้งสิ้น ผิดสัญญากู้ยืมเงิน ขาดลดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณาคืนเงิน และบังคับให้จำเลยทั้งสิ้นร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๑๘๒.๓๕ บาท

จำเลยทั้งสิ้นยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คำร้อง

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ สำหรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่นๆ ที่รัฐ หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท. ได้ก็ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๑ ดังนั้น หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานภาพ เช่นเดียวกันหรือด้อยคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูปของระบบสถาบันการเงินฯ จึงไม่สามารถเข้าไปอยู่ใน บสท. ได้ จึงเป็นการเลือกปฏิบัติ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานและรับรองสิทธิส่วนบุคคล

ให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมายไม่สามารถใช้บังคับได้ ด้วยเหตุดังกล่าว พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ จึงเป็นบทบัญญัติที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานซึ่งบุคคลได้รับอย่างเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ใช้บังคับไม่ได้ และขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนึ่งในคดีที่ก่อตั้งครั้งแรกก่อนปี ๒๕๔๐ และได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ จำเลยจึงได้รับความคุ้มครอง ไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และได้รับพักหนี้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ หรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้น และจนกว่าค่าเงินบาทลงมาอยู่ที่เดิม (คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินเหรียญของเหรียญสหรัฐ ๑ เหรียญ เท่ากับ ๒๕ บาท) อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะละเมิดมิได้ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน

การที่โจทก์ฟ้องจำเลยจึงเป็นการฟ้อง การพิจารณาการพิพาทตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดราชบุรีได้พิเคราะห์คำร้องและคำให้การของจำเลยแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องที่เป็นความเห็นของจำเลยทั้งสี่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า คำร้องดังกล่าวมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฯ ข้อ ๑๒ และได้มีมติให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

สำหรับประเด็นที่ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้นได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก ดังนั้นจึงมีประเด็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่งเพียงว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ซึ่งมีหลักกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๓ บัญญัติว่า

“อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นพระประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า

“เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใด จะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า

“ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่งการชำระหนี้ด้วยเงินการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้”

มาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า

“ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักทั่วไปเกี่ยวกับการใช้อำนาจอธิปไตยที่พระมหากษัตริย์เป็นผู้ทรงใช้โดยผ่านองค์กรต่าง ๆ คือ อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการทางศาล จึงไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการที่จำเลยอ้างว่าจะมีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ ได้

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไทย ให้บุคคลมีความเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน จะมีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุต่าง ๆ เช่น ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม

หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้ เว้นแต่ด้วยเหตุผลทาง ภายภาพหรือหน้าที่เท่านั้น และหากจะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยรัฐต้องเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ บุคคลสามารถใช้สิทธิเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น

ในขณะที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นเรื่องหลักเกณฑ์ของ การฟ้องคดีแพ่งว่าบุคคลใดที่จะเป็นโจทก์นำข้อพิพาทไปฟ้องเป็นคดีต่อศาลได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้น ถูกโต้แย้งสิทธิของตน หรือมีกรณีที่ต้องใช้สิทธิทางศาล จึงจะใช้สิทธิเสนอข้อพิพาทของตนต่อศาล ส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจในเรื่อง นั้น ๆ ได้ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง

ส่วนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ เป็นการวางหลักเรื่องอำนาจของเจ้าหนี้ ที่จะใช้สิทธิเรียกร้องซึ่งรวมถึงการฟ้องคดีลูกหนี้ กล่าวคือ ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิ ที่จะเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ และได้บัญญัติถึงวิธีการชำระหนี้ที่เพิ่มเติมจากหลักทั่วไปที่ว่า การชำระหนี้ที่นั้นปกติทำได้ด้วยการกระทำแต่ก็อาจมีการชำระหนี้ด้วยการงดเว้นการกระทำก็ได้ สำหรับ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ เป็นเรื่องการวางหลักเกี่ยวกับกรณีที่ลูกหนี้จะตกเป็น ผู้ผิดนัด ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และหลังจากนั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้ให้ชำระหนี้แต่ลูกหนี้ ยังไม่ยอมชำระหนี้ ก็ถือว่าลูกหนี้ผิดนัด เพราะเจ้าหนี้ได้เตือนแล้ว แต่ถ้ามีการกำหนดเวลาชำระหนี้ ตามวันแห่งปฏิทินซึ่งเป็นหนี้ที่มีกำหนดชำระแน่นอนและลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในวันเวลาที่กำหนด ก็ถือว่าลูกหนี้ผิดนัด โดยที่เจ้าหนี้ไม่ต้องเตือนให้ลูกหนี้ชำระหนี้แต่อย่างใด และวิธีเดียวกันนี้ให้ใช้ บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้มีการกำหนดเวลาลงไว้โดยคำนวณนับ ได้ตามปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว

สำหรับการที่จำเลยอ้างว่าจำเลยเป็นหนี้บริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อมาเมื่อเหตุสุดวิสัยที่ทำให้จำเลยไม่สามารถชำระหนี้ได้ทำให้ได้รับความคุ้มครองไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดและ ให้พักชำระหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ นั้นในส่วนนี้เป็นหน้าที่ของศาลยุติธรรมที่จะพิจารณาวินิจฉัยว่ามีเหตุสุดวิสัยตาม ที่กล่าวอ้างหรือไม่ จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย

การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เพราะโจทก์ถูกโต้แย้งสิทธิเนื่องจากจำเลยไม่ยอมชำระหนี้ โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องคดีตามกฎหมายได้ จึงเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓ เพราะไม่มีกรณีที่จะขัดแย้งกันได้ และการที่โจทก์มีสิทธิฟ้องคดีได้ตามกฎหมายกับบุคคลทุกคนที่ได้แย้งสิทธิของโจทก์จึงไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลแต่อย่างใด ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เพราะไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค เนื่องจากไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุต่าง ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ส่วนกรณีที่อ้างว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ นั้น การที่โจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องให้จำเลยซึ่งเป็นหนี้โจทก์และผิคนัดไม่ชำระหนี้หลังจากที่มีการเตือนแล้ว ก็เป็นการใช้สิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของเจ้าหนี้ในการบังคับชำระหนี้ จึงไม่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจอธิปไตยของพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และไม่ได้กระทบกระเทือนถึงเรื่องความเสมอภาคและการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดอย่างไม่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายใช้บังคับกับบุคคลทุกคนที่เป็นเจ้าหนี้ที่สามารถบังคับให้บุคคลทุกคนที่เป็นลูกหนี้ซึ่งไม่ชำระหนี้ให้ชำระหนี้ได้ และไม่ได้เป็นบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้กับกรณีใดโดยเฉพาะ ดังนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ด้วยเหตุต่าง ๆ ดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แบลกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด กับพวก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชกำหนด บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุป ได้ความว่าศาลจังหวัดราชบุรีส่งสำเนา คำฟ้องคดีหมายเลขคำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ สำเนาให้การจำเลยกับพวก รวม ๔ ราย ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ พร้อมทั้งสำเนาคำร้องของจำเลย ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ และสำเนารายงานกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดราชบุรี ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ดังนี้

๑. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินเป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท แบลกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และ นายชัยวัฒน์ เข็มแข็ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขาดเช็ค ตัวสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษา และบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วย ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

๒. บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (โจทก์) เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนด บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อ หรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกกระับการดำเนินกิจการตาม คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อบริหารและ จำหน่ายจ่ายโอนต่อไปและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีการค้างชำระ ดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน

ต่อมาวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๓๕ จำเลยที่ ๑ ได้จดทะเบียนจำนองสิ่งปลูกสร้าง เพื่อเพิ่มหลักทรัพย์ แต่ไม่เพิ่มวงเงิน ทั้งนี้ จำเลยที่ ๑ ถึงจำเลยที่ ๔ ตกลงกับบริษัทฯ ว่า หากบริษัทฯ ขายทอดตลาด ทรัพย์จำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ จำเลยที่ ๑ ถึงจำเลยที่ ๔ ยอมใช้เงินส่วนที่ขาดจนครบ นอกจากนั้น จำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๔ ยังเข้ามาเป็นผู้ค้ำประกันและร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ต่อบริษัทฯ โดยรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑

นับแต่วันที่ได้ทำสัญญากู้เงิน สัญญาขายลดเช็ค และออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และรับเงินไปจาก บริษัทฯ แล้ว จำเลยที่ ๑ ได้ชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนบางส่วนแต่ไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา ในสัญญา เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ก็มีได้ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

๓. ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตาม กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ได้มีคำสั่งให้ บริษัทเงินทุน คาร์เนย์ทรัสต์ จำกัด ระงับการดำเนินกิจการ และให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัทฯ ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชีของบริษัทฯ ตามพระราชกำหนด การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ หลังจากนั้น วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัทฯ มาเป็นของโจทก์โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัทฯ ที่มีต่อจำเลยทั้งสี่ โดยถือว่าจำเลยทั้งสี่รู้ถึงการโอนสิทธิ เรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการ ปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากได้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้ติดตามทวงถามไปยังจำเลยทั้งสี่หลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสี่เพิกเฉย เมื่อครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามแล้ว จำเลยทั้งสี่ก็มีได้ชำระหนี้ ให้เสร็จสิ้นไป

๔. จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ ปฏิเสธฟ้อง ของโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทาง เศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้นจำเลยยังโต้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๕. จำเลยทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๒ คำร้อง คือ คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้า บสท. ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่นๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบ จะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ หนี้ด้อยคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการ รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละห้าสิบ ของหุ้นทั้งหมดก็อยู่ในบังคับของมาตรา ๓๐ ตลอดไป แต่หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานะภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคา ร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ มีผลทำให้ลูกหนี้ เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติ ว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้

ดังนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตาม กฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และ มาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้ก่อขึ้นครั้งแรกก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และภายหลังก่อนนี้ ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ส่งผลกระทบต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้กลายเป็นบุคคลสุดวิสัย ที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดและให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕

และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย
จบสิ้นหรือจนกว่าค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม (จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับ
ได้รับสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕
สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว โดยถือว่าหลุดพ้นการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ ซึ่งเป็น
สิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓
มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗
ถึงมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และ
มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดราชบุรีพิเคราะห์คำร้องและคำให้การของจำเลยแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความ
โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ต้องด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ จึงส่งคำร้องของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรมได้
ส่งคำร้องดังกล่าวมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชกำหนด
บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐
หรือไม่ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยดังนี้

๑. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อกฎหมาย

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

๓. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๕ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้อันหนึ่งการชำระหนี้ด้วยคเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมิได้”

มาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วและภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้รู้ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมิพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้บอกกล่าว”

๔. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า “บสท. จะรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ที่มีอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เฉพาะที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้

(๒) เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ ตั้งแต่สองรายขึ้นไป ไม่ว่าจะมิบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้ำประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม

(๓) มูลค่าของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมกันสำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป และ

(๔) สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้นยังมิได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และมีได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่ง ให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ ใช้บังคับ

ในการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดให้รับโอนเฉพาะ สินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) ในวันหรือก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับก็ได้”

เมื่อพิจารณาจากคำร้องและเอกสารต่าง ๆ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ และพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พุทธศักราช ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ แล้ว เห็นว่ามีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า

ในประเด็นที่หนึ่ง จากการที่ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย คือบริษัท แบงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด กับพวกรวม ๔ ราย ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนด บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เนื่องจาก มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลหรือสถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

ดังนั้นในประเด็นนี้จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

สำหรับประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ ซึ่งเป็นบททั่วไปว่าด้วยเรื่องอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ฯลฯ จะกระทำมิได้

ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นเรื่องที่มีเมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลตามกฎหมาย หรือบุคคลต้องการใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ เป็นเรื่องอำนาจแห่งมูลหนี้ที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ได้ก่อนนิติสัมพันธ์ต่อกัน เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ รวมทั้งการชำระหนี้ด้วยคเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้ และมาตรา ๒๐๔ เป็นเรื่องที่มีเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ และหลังจากนั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ก็ยังไม่ชำระหนี้ ลูกหนี้จึงเป็นผู้ผิดนัดเพราะเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนแล้ว ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวข้างต้นเป็นกฎหมายที่ใช้กับบุคคลโดยทั่วไปอย่างเสมอกัน

การที่จำเลยโต้แย้งว่า เนื่องจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้จำเลยพ้นวิสัยที่จะชำระหนี้ได้และการที่โจทก์ฟ้องจำเลยโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เป็นการขัดหรือแย้งต่อ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ นั้น เห็นว่า การที่โจทก์ฟ้องจำเลยในคดีนี้ เป็นการฟ้องในมูลหนี้ที่โจทก์และจำเลยได้ก่อนนิติสัมพันธ์ต่อกัน คือ สัญญากู้เงินและขายลดเช็ค เมื่อจำเลยมิได้ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ โจทก์จึงมาใช้สิทธิทางศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ เพื่อบังคับให้จำเลยชำระหนี้ตามมูลหนี้ดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่โจทก์ใช้สิทธิทางศาลตามกฎหมายที่จำเลยและโจทก์ก่อนนิติสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งเป็นการใช้สิทธิตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปที่นำคดีขึ้นสู่ศาลประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ก็ใช้บังคับกับบุคคลทั่วไปไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคมแต่อย่างใด เนื่องจากการฟ้องของโจทก์มิได้ทำให้จำเลยเสียหายหรือละเมิดสิทธิของจำเลย จำเลยยังสามารถใช้สิทธิของตนต่อสู้คดีตามปกติแห่งกฎหมายได้ จึงไม่เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และการที่จำเลยโต้แย้งในเรื่องภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้จำเลยพ้นวิสัยที่จะชำระหนี้ได้นั้น ข้อโต้แย้งของจำเลยเป็นเรื่องที่ศาลยุติธรรมต้องเป็นผู้พิจารณาพิพากษา จึงไม่เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๗/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลจังหวัดราชบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด กับพวก รวม ๔ ราย) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๓/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ทุกประเภทของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นเพื่อนำบริหารและจำหน่ายจ่ายโอนต่อไปและประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปของสถาบันการเงินอื่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าถือหุ้นและมีอำนาจในการจัดการ และบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด เป็นลูกค้านักของบริษัทเงินทุนคาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ทำสัญญากับบริษัทฯ ดังนี้ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๘ สัญญากู้ยืมเงินวงเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ยินยอมเสียดอกเบี้ยขณะทำสัญญาในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันที่ได้รับเงินกู้ยืมเป็นต้นไป หรือตามอัตราดอกเบี้ยใหม่ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นหรือต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้นี้ โดยบริษัทฯ ไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในการทำสัญญาเงินกู้ฉบับดังกล่าว บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ได้รับเงินกู้จากบริษัทฯ ไปแล้ว จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้มีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ไว้เป็นหลักฐานการรับเงิน จำนวน ๒ ฉบับ และได้ทำสัญญาขายลดเช็ควงเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยสัญญาว่า เมื่อเช็คแต่ละฉบับที่นำมาขายลดถึงกำหนดชำระและได้มีการเรียกเก็บเงินจากธนาคารตามเช็คหรือนำฝากเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินตามวิธีการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์แล้ว ถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ทำให้บริษัทฯ ไม่ได้รับเงินตามจำนวนที่ส่งจ่ายในเช็ค

ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ยินยอมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามจำนวนเช็คที่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงินพร้อมเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๒ ต่อปี นับแต่วันที่เช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงินเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเงินเสร็จสิ้น ปรากฏว่า มีเช็คจำนวน ๑๐ ฉบับ เมื่อถึงกำหนดวันส่งจ่าย บริษัท ฯ ได้นำเข้าฝากในบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินตามวิธีการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์ แต่ถูกธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินทุกฉบับ โดยให้เหตุผลว่า “โปรดติดต่อผู้ส่งจ่าย”

บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ตามจำนวนเงินที่ได้รับไปจากบริษัท ฯ เพื่อเป็นหลักฐานการรับเงินและเป็นการสัญญาว่าจะชำระหนี้คืนให้แก่บริษัท ฯ ในวันที่ตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดชำระ โดยยินยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุในตั๋วสัญญาใช้เงินแก่บริษัท ฯ และหากดอกเบี้ยที่กำหนดมีการเปลี่ยนแปลงยินยอมให้บริษัท ฯ เปลี่ยนแปลงได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบ ทั้งนี้ จำเลยทั้งสี่ได้จดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อประกันการชำระหนี้ โดยตกลงกับบริษัท ฯ ว่า หากบริษัท ฯ ขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ยอมใช้เงินส่วนที่ขาดจนครบ นอกจากนั้น นายมานพ ทักษิณะมณี นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง ยังเข้ามาเป็นผู้ค้ำประกันและร่วมรับผิดชอบกับบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ต่อบริษัท ฯ โดยรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

นับแต่วันที่ได้ทำสัญญากู้เงิน สัญญาขายลดเช็ค และออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และรับเงินไปจากบริษัท ฯ แล้ว บริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักซ์ จำกัด ได้ชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนบางส่วนแต่ไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลาในสัญญา เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ดังกล่าวก็มีได้ชำระหนี้

ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ได้มีคำสั่งให้บริษัทเงินทุนคาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด ระงับการดำเนินกิจการ และให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นำทรัพย์สินของบริษัท ฯ ออกขายแล้วดำเนินการชำระบัญชีของบริษัท ฯ ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ และหลังจากนั้น วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โจทก์ได้รับโอนทรัพย์สินของบริษัท ฯ มาเป็นของบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ทำให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินได้รับมาซึ่งสิทธิเรียกร้องของบริษัท ฯ ที่มีต่อบุคคลทั้งสี่ โดยถือว่า บุคคลทั้งสี่รู้ถึงการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว ตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากได้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินได้ติดต่อ ทวงถามบุคคลทั้งสี่หลายครั้ง แต่เพิกเฉย จึงได้มอบหมายให้ทนายความมีหนังสือทวงถามและแจ้งบังคับ จำนองไปยังบุคคลทั้งสี่เพื่อให้ชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามแล้ว บุคคลทั้งสี่ ก็มิได้ชำระหนี้

บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน จึงเป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท แบนกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ นายมานพ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๒ นายไพโรจน์ ทักษิณะมณี เป็นจำเลยที่ ๓ และนายชัยวัฒน์ เชียงจิ่ง เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลจังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในความผิดฐาน ผิดสัญญากู้เงิน ขายลดเช็ค ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนองและค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณา พิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๔,๑๕๓,๓๕๒.๓๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี จากต้นเงินจำนวน ๒๔,๕๕๓,๑๐๕.๑๖ บาท นับถัดจาก วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสี่ไม่ชำระเงินให้โจทก์หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนองพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน รวมทั้งให้ยึดและหรืออายัดทรัพย์สินอื่น ๆ ของจำเลยทั้งสี่ ออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน

จำเลยทั้งสี่ยื่นคำให้การต่อสู้คดีของโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ มีความชอบธรรมที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนี้จำเลยยังได้แย้งว่าพระราชกำหนดบรรษัท บริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๖ จำเลยทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรี จำนวน ๒ คำร้อง คือ

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องในคดีที่รัฐหรือ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้าบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นเกิน ร้อยละ ๕๐ จะโอนเข้า บสท.

ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนด ฯ มาตรา ๓๑ หนี้ด้อยคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน ๕๖ แห่ง ที่ถูกปิดกิจการ ซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมดก็อยู่ใน บังคับของมาตรา ๓๐ ตลอดไป แต่หนี้ด้อยคุณภาพที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอน สิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดการปฏิรูป ระบบสถาบันการเงิน ฯ มีผลทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น หนี้ด้อยคุณภาพในคดีนี้และหนี้อื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ

มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิ ขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รองรับสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ท้ายคำร้องสรุปอีกว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ วรรคแรก ให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินของรัฐ โดยจะเป็นหนี้ที่มีหลักทรัพย์ ค้ำประกัน จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล และจะมีหนี้รวมกันในแต่ละสถาบันการเงินเกินห้าล้านบาท หรือไม่ก็ได้ แต่มาตรา ๓๑ กลับให้ดุลยพินิจแก่ บสท. ว่า จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ของสถาบันการเงิน ของเอกชนหรือไม่ อย่างไรก็ได้ หาก บสท. จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ด้อยคุณภาพของสถาบัน การเงินเอกชน ก็คุ้มครองเฉพาะที่มีหลักประกัน ที่เป็นนิติบุคคล และหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีเกินห้าล้านบาท เท่านั้น หนี้ที่ไม่มีหลักประกัน หนี้ที่เป็นของบุคคลธรรมดาและหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีต่ำกว่าห้าล้านบาท ไม่คุ้มครอง ทำให้ประชาชนที่เป็นลูกหนี้ของรัฐและสถาบันการเงินเอกชนได้รับสิทธิที่จะได้รับความ

คุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม กรณีเป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐหรือเป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินเอกชน เมื่อพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ จัดต่อหลักการใหญ่แห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ จึงไม่สามารถใช้บังคับได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้นครั้งแรก ก่อนปี ๒๕๔๐ และภายหลังก่อนหนี้ขึ้นแล้ว ได้มีพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยปัญหาไว้แล้ว วิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าว ได้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป ส่งผลกระทบทำให้เจ้าหนี้ คือธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ สุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ต้องถูกถอนใบอนุญาตและถูกปิดกิจการไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบทำให้ทรัพย์สินมีราคาตกต่ำลงกว่ามูลค่าที่แท้จริงร้อยละ ๖๐ ถึง ๗๐ ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๔๐ กว่าบาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้กลายเป็นบุคคลสุดวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ทำให้จำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และให้พักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้น หรือจนกว่าค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่เดิม (จำนวน ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ) ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ มีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวโดยถือว่าหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ โดยอาศัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่จัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว

ศาลจังหวัดราชบุรี พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยทั้งสี่ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องที่เป็นความเห็นของจำเลยทั้งสี่ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยขอให้พิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามปัญหาข้อแรกที่ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๘๖/๒๕๔๗ ว่า เนื่องจากในปี ๒๕๔๐ ประเทศประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจและการเงิน รัฐได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้เศรษฐกิจกลับสู่ภาวะปกติ แต่ปัญหาก็ยังไม่หมดไป รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา โดยให้จัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ การแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพนั้นมีความมุ่งหมายที่แก้ไขสถาบันการเงินหรือบริษัทสินทรัพย์ของรัฐเป็นหลัก ไม่ได้มุ่งหมายที่จะแก้ปัญหาสถาบันการเงินที่เป็นของเอกชนเป็นสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะรัฐไม่ต้องการไปก้าวก่ายสิทธิของเอกชน การที่เข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินเอกชนต้องอาศัยความยินยอม ประกอบกับได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพอยู่ก่อนแล้ว แต่หากกรณีเป็นไปตามเงื่อนไข พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ (๑) (๒) (๓) และ (๔) บสท. ก็สามารถรับโอนสินทรัพย์ที่จักเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินของเอกชนมาบริหารจัดการได้ พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม แต่อย่างใด พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ (๑)(๒)(๓) และ (๔) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ซ้ำอีก

คงมีปัญหาดังกล่าวต้องพิจารณาวินิจฉัยตามข้อ ๒ ที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาลบุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระได้ อนึ่ง การชำระหนี้ด้วยตนเองอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้”

มาตรา ๒๐๔ บัญญัติว่า “ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ไซ้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัด เพราะเขาเตือนแล้ว

ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ตามกำหนดไซ้ร้ ท่านว่าลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีพักต้องเตือนเลย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อนการชำระหนี้ ซึ่งได้กำหนดเวลาลงไว้ อาจคำนวณนับได้โดยปฏิทินนับแต่วันที่ได้ออกกล่าว”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติทั่วไปว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ไม่ได้เป็นบทบัญญัติที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ จะขัดหรือแย้งได้ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัย

ในส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการที่จะดำเนินคดีในศาล เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นหรือบุคคลใดมีความจำเป็นจะต้องใช้สิทธิในทางศาลก็มีสิทธินำคดีขึ้นสู่ศาลได้ เป็นกฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติสำหรับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้เมื่อมีมูลหนี้ต่อกันคู่กรณีจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีต่อกัน โดยเจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ มาตรา ๒๐๔ เป็นเรื่องเกี่ยวกับกำหนดเวลาชำระหนี้โดยกำหนดว่า ลูกหนี้จะต้องชำระหนี้เมื่อใด เป็นกฎหมายในส่วนสารบัญญัติ บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสามมาตราดังกล่าวใช้บังคับกับบุคคลทุกคนที่นำคดีขึ้นสู่ศาลและก่อนคดีสัมพันธต่อกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะหนี้โดยเสมอกันและบุคคลดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันในฐานะเจ้าหนี้และลูกหนี้ ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล หรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ